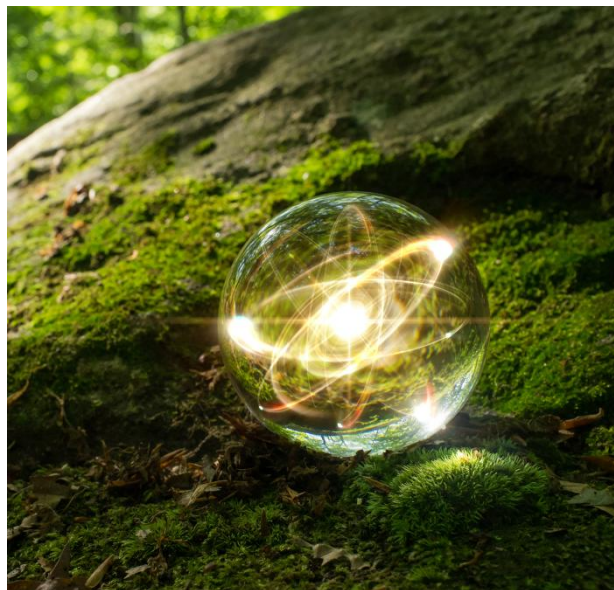

Wereld Goede Wil Forum

Een Dag van Beschouwingen op het Thema:

“VAN HET ONWERKELIJKE NAAR HET WERKELIJKE” & WAARHEID ONDERSCHIEDEN IN HET INFORMATIE TIJDPERK

Genève

Zaterdag 18 November 2017

Cycle d'Orientation Cayla

Chemin William Lescaze 8, 1203 Genève

Wereld Goede Wil

40, rue du Stand - C.P. 5323 - CH-1211 Genève 11, Zwitserland
+ 41 (0)22 734 12 52 - geneva@lucistrust.org - www.lucistrust.org

WERELD GOEDE WIL FORUM VAN HET ONWERKELIJKE NAAR HET WERKELIJKE

Een dag van voordrachten, discussies en meditatie –simultaan in Londen, New York en Genève– op het thema Van het Onwerkelijke naar het Werkelijke.

De mens moet geleidelijk leren onderscheiden tussen de waarheid en de waarheden, tussen kennis en wijsheid, tussen werkelijkheid en illusie.

Hoe omarmen wat goed lijkt en verwerpen we wat er mis lijkt?

Door de ontwikkeling van de intuïtie wordt er een onfeilbaar instrument verkregen waarmee we duidelijk kunnen onderscheiden.

“Waarheid onderscheiden in het Informatie Tijdperk”
is het thema van de zaterdag van dit Forum.

Waarheid onderscheiden in het Informatie Tijdperk

Zaterdag 18 November 2017 --- 10:00-16:00

Cycle d'Orientation Cayla* - Chemin William Lescaze 8, 1203 Genève

---

Programma

10:00 **Introductie**

Mantram: “De Nieuwe Groep van Wereld Dienaren”

10:05 **Waarheid onderscheiden in het Informatie Tijdperk:
het Vestigen van Juiste Menselijke Relaties**

Vincent Claessens

10:30 **De Rol van de Media in het Onderscheiden van Waarheid:**

Scholing in Media en Informatie als Middel voor Juiste Menselijke Relaties

Gabriel Jaraba

11:05 **Visualisatie**

11:10 **“En de waarheid zal u vrijmaken”:**

het vinden van Helderheid in een Complexe Wereld

Alexandra Ratcliffe

11:45 **Plenaire Discussie met alle sprekers**

12:00 **Einde van de Ochtend --- Lunch ---**

13:30 **Introductie**

Mantram: “Bevestiging van de Liefde”

13:35 **Juiste Menselijke Relaties in Milieu Problemen** *Cécile Sorbier*

14:10 **Introductie Groep Werk: De Ziel van de Naties Oproepen**

14:15 **Groep Werk – De Ziel van de Naties Oproepen**

15:45 **Groep Meditatie**

16:00 **Einde van de dag**

Toegang vrij

Dit forum wordt volledig gefinancierd door donaties.

Uw bijdrage is van harte welkom.

* Cycle d'Orientation Cayla is niet verantwoordelijk voor de organisatie van dit Forum

Voor meer informatie, schrijf a.u.b. naar:

WERELD GOEDE WIL, 40, rue du Stand, C.P. 5323 - CH-1211 Genève 11 - Zwitserland

Telefoon: + 41 (0)22 734 12 52 – www.lucistrust.org - geneva@lucistrust.org

DE HANDEN VAN DE GROEP VAN WERELD DIENAREN VERSTERKEN

I. SAMENSMELTING

We erkennen onze plaats, als groep, binnen het hartcentrum van de groep van werelddienaren:

Ik ben één met mijn groepsbroeders en alles wat ik heb is van hen.

Moge de liefde die in mijn ziel is naar hen uitstromen.

Moge de kracht die in mij is hen opheffen en helpen.

Mogen de gedachten die mijn ziel schept hen bereiken en bemoedigen.

II. EENLIJNIGHEID

Verleng mentaal een lijn van lichtende energie naar de geestelijk Hiërarchie, het planetaire hartcentrum, naar de Christus, het “Hart van Liefde” binnen de Hiërarchie en naar Shamballa, “het Centrum waar de Wil van God gekend wordt”.

III. HOGERE TUSSENPERIODE

Houdt gedurende enige ogenblikken het denkvermogen geconcentreerd op de planetaire rol van de Nieuwe Groep van Werelddienaren, als middelaar tussen de Hiërarchie en de mensheid, reagerend op hiërarchische indrukken en het Plan tot manifestatie mediterend.

IV. MEDITATIE

Overdenk de volgende zaadgedachte:

***De ontplooiing van de intuïtie zal leiden tot een wereldwijde erkenning van het
Goddelijke Plan. Al het leven en alle vormen zullen dan in hun ware perspectief
worden gezien en de synthese van de wereld evolutie gerealiseerd.***

V. INSTROMING

Visualiseer de nederdaling van de wil-ten-goede - essentiële liefde – door het centrum waar de wil van God gekend wordt, door de geestelijke Hiërarchie, door de Christus, de Groep van Werelddienaren, door de mensen van goede wil overal op aarde en tenslotte door het hart en het denken van de gehele menselijke familie

VI. LAGERE TUSSENPERIODE

**Moge de Macht van het Ene Leven stromen
door de groep van alle ware dienaren.
Moge de Liefde der Ene Ziel het leven kenmerken
van allen die trachten de Verhevenen te helpen.
Moge ik mijn aandeel in het Ene Werk volbrengen
door zelfvergetelheid, niet kwetsen en het juiste woord.**

Denk na over het seminar thema dat zich uitwerkt door middel van toegepaste goede wil in alle geledingen van de samenleving, door alle volkeren en overal.

VII. DISTRIBUTIE

Visualiseer - terwijl u de Grote Aanroep laat weerklinken - het uitstralen van licht, liefde en macht in het bewustzijn van de mensheid:

**Vanuit het punt van Licht in het denken van God
Strome licht in het denken van de mensen.
Dat Licht op Aarde nederdale.**

**Vanuit het punt van Liefde in het Hart van God
Strome liefde in de harten van de mensen.
Moge Christus tot de Aarde wederkeren.**

**Vanuit het centrum waar Gods Wil gekend wordt
Richte doel de kleine wil der mensen,
Het doel dat de Meesters kennen en dienen.**

**Vanuit het centrum dat wij mensheid noemen
Verwezenlijke zich het Plan van Liefde en Licht
En moge het de deur verzegelen waar het kwaad verblijft.
Laat Licht en Liefde en Macht het Plan op Aarde herstellen.**

OM

OM

OM

Mantram van de Groep van Wereld Dienaren

**Moge de Macht van het Ene Leven
stromen door de groep van alle ware dienaren.**

**Moge de Liefde der Ene Ziel het leven kenmerken
van allen die trachten de Verhevenen te helpen.**

**Moge ik mijn aandeel in het Ene Werk volbrengen
door zelfvergetelheid, niet kwetsen en het juiste woord.**

Bevestiging van de Liefde

**In het Centrum van alle liefde sta ik.
Vanuit dat Centrum zal ik, de Ziel, naar buiten treden.
Vanuit dat Centrum zal ik, die dien, werken.
Moge de Liefde van het goddelijk Zelf zich uitstorten,
in mijn hart, door mijn groep en door de gehele wereld.**

De waarheid onderscheiden in de wereld van vandaag: Het bevorderen van Juiste Menselijke Verhoudingen

Vincent Claessens

In de huidige wereld stelt de technologie ons in staat om een aanzienlijke hoeveelheid aan informatie door te geven. Informatie wordt met een verbazende snelheid doorgestuurd en dit overtreft nu de denkcapaciteit van de menselijke geest, die nu trager is dan de computer. In deze onderling sterk verbonden wereld, hebben we waarschijnlijk nooit zoveel nood aan onderscheidingsvermogen nodig gehad. Deze kolossale hoeveelheid aan informatie weerspiegelt inderdaad niet de overeenkomstige kwaliteit ervan. Daarom is het noodzakelijk om een onderscheid te maken tussen de termen “informatie” en “kennis” als we de waarheid willen leren onderscheiden. Informatie is nieuws, bewijsmateriaal over iets of iemand, terwijl kennis enig denkwerk of nadenken over de informatie inhoudt. Het proces van analyseren vergt een inspanning om onderscheid te maken om zo de echtheid van de informatie te onderzoeken.

Het woord ‘waarheid’ is een term die op velerlei gebieden wordt gebruikt. Er is bijvoorbeeld *wetenschappelijke waarheid*. Deze komt voort uit de samenwerking van een groep geleerden en gespecialiseerde onderzoekers. Na experimenteren en verifiëren bevestigt deze groep een theorie, herkent deze als waarheid ... tot een andere theorie deze uitbreidt of tegenspreekt.

We kunnen ook spreken van een *rechterlijke waarheid*. Dit sluit in dat er enerzijds de waarheid van de feiten bestaat en anderzijds er het oordeel van de rechtbank is die gebaseerd is op een subjectieve interpretatie van de feiten zoals deze door de rechter worden waargenomen. Deze twee waarheden zijn niet altijd hetzelfde en een rechterlijke dwaling is altijd mogelijk. Het symbool van de rechtspraak, de balans met de twee schalen, nodigt ons uit tot een nauwkeurige waarneming door te leren om de verschillende uitgedrukte gezichtspunten te wegen zodat de waarheid uiteindelijk tevoorschijn komt.

In de psychoanalyse spreken we van de *subjectieve waarheid*; een waarheid die de mens in de loop van een onderzoek ontdekt bij het bestuderen van de sporen uit het verleden in de lagen van het onderbewuste. Van daaruit kunnen we onszelf afvragen: wat is in deze voortschrijdende onthulling het aandeel aan waarheid en het aandeel van de mentale interpretatie van de persoonlijke geschiedenis die lang na de feiten wordt herbeleefd? Deze vraag is in het bijzonder gerechtvaardigd sedert de neurowetenschap en de cognitieve psychologie het peil van de betrouwbaarheid van het geheugen aantoonde. Het geheugen is onbetrouwbaar, verandert, schommelt en is eenzijdig. Niet enkel het geheugen is selectief, maar ons brein schept voortdurend haar eigen subjectieve waarheid. Dat is niet de fout van het brein, want het registreert enkel de indrukken. Het is in feite het denkvermogen dat onophoudelijk betekenis geeft aan innerlijke en uiterlijke waarnemingen. Illusie ontstaat door de beperking van het denkvermogen en omdat het astraal lichaam de ontvangen waarnemingen van de innerlijke en uiterlijke werelden vervormt.

Werd er ook niet gezegd dat we datgene herinneren wat we willen (of kunnen) onthouden? Het mechanisme van onderdrukking werkt om het individu te beschermen tegen te pijnlijke en te beschamende waarheid. De mythe van Oedipus biedt ons een voorbeeld van een ondraaglijke waarheid. Toen Oedipus ontdekte dat hij de moordenaar van zijn vader was en de minnaar van zijn moeder, staak hij zijn ogen uit en werd blind.

Zijn we in staat om de waarheid onder ogen te zien?

De psychoanalyse beweert niet de juiste waarheid te onthullen, maar enkel om duiding te geven aan een patiënt die de inwerkingen van zijn onderbewuste ondergaat. Het duiden van het lijden is reeds een vorm van bevrijding.

War is de waarheid?

Deze vraag heeft vanaf de oudheid tot op heden vele filosofen doen nadenken. Een eerste onderscheid ontstaat zowel in het Westen als in het Oosten. De denkers nemen twee niveaus van begrijpen waar om de *relatieve waarheid* van de *absolute waarheid* te onderscheiden. We weten dat in de gemanifesteerde wereld alles relatief is. Een waarheid kan tot op zekere hoogte juist zijn, maar op een algemeen niveau lijkt deze minder ‘rechtmatig’ te zijn en verliest ze haar pracht in het zicht van een hogere waarheid.

Het denkvermogen kan, omdat het onderworpen is aan de dualiteit waarbij volgens haar waarnemen er een subjectieve waarnemer is en een object dat waargenomen wordt, zichzelf niet bevrijden van de foutieve uitleg of van de illusies die het op het object projecteert. Het concrete denkvermogen ligt geketend in de grote illusie van afgescheidenheid. Het kan op zich de volledige waarheid niet bereiken omdat het dat studieobject loskoppelt uit haar verhoudingen met het geheel. Hier bereiken we de grens van de empirische

wetenschap die in de 20ste eeuw werd beoefend; logische ervaringsleer sluit de op synthese berustende benadering uit. Bovendien geeft de opsplitsing van kennis altijd slechts een gedeeltelijk beeld van de werkelijkheid. Het intellect is tot op zekere hoogte “de vernietiger van het werkelijke”, terwijl het tegelijkertijd een enorme scheppingskracht bezit. Samengevat, als we de waarheid in de wereld van vandaag willen waarnemen moeten we de exclusieve overmacht van het lager denkvermogen verwerpen.

Aan de andere kant mag er niet te veel belang gehecht worden aan de discussies van de intellectuelen die hun ontdekkingen vastleggen ondanks de overmatige kritiek van inzichten anders dan die van henzelf. Kritisch denken is belangrijk bij het smeden van onze eigen opvattingen, maar de geest van kritiek, ontstaan uit voortdurend oordelen en veroordelen, leidt tot een impasse. Uit deze discussies komt geen blijvend en constructieve oplossingen voort, enkel een pessimistisch inzicht van de werkelijkheid. De diepte van het inzicht van de Hogere Intelligentie, het abstracte denkvermogen, en het licht van de Zuivere Rede die vanuit het Buddhistisch gebied uitstraalt en waar het ware inzicht uit ontstaat, ontbreken dikwijls. Meestal is het een tegenover elkaar staan van meningen waarbij iedere expert ‘gelijk’ wil hebben ten opzichte de tegenargumenten van zijn gesprekspartner, eerder dan het samen kijken naar de start van een oplossing van een deel van de waarheid. Zeer dikwijls verduistert de intellectuele trots eerder dan de waarheid te onthullen.

Op een totaal andere manier gebruiken Boeddhisten het verbale steekspel als een oefening waarbij de ene monnik een andere “neersabelt” door middel van metafysische vragen. Daardoor kunnen ze het denkvermogen van die laatste aanscherpen, maar ook om het uit haar laatste loopgraven te duwen en om het te openen voor een groter inzicht. Op dezelfde manier heeft het gebruik van de Koan in Zen de bedoeling om de discipel te tonen dat het denkvermogen niet in staat is de waarheid die in deze paradoxale gedachtevorm schuilt, te vatten. En soms laat het denkvermogen haar hele weerstand vallen, de “manasische muur” valt, waardoor het licht het gebied van het bewustzijn van de discipel kan verhelderen.

In 1920 schreef Alice Bailey: “In plaats dat het lager denkvermogen een middel is tot het doel ..., is het mooi op weg een heerser en een tiran te worden, die de werking van de intuïtie belet en het abstract denken buitensluit.”¹ Mentale ontwikkeling brengt bij individuen met een wankel astraal lichaam enige gevaren met zich mee.

Als we ons niet uitsluitend op het concrete denkvermogen kunnen inlaten, laten we dan stoppen om onze identiteit te beperken tot het denkvermogen zelf door te zeggen “Ik denk, dus ik besta”, want wij zijn veel groter dan onze gedachten en oneindig intelligenter dan onze denkvermogens. We zouden de Cartesiaanse houding op haar plaats moeten zetten: het concrete denkvermogen zouden te maken moeten hebben met de feiten uit de objectieve werkelijkheid. Om de diepe betekenis van het leven waar te nemen en om de waarheid, die van de abstracte gebieden, te benaderen, laten we ons daarvoor inspireren door Saint Exupéry die ons in alle eenvoud zegt: “Slechts met het hart kunnen we goed zien. Wat wezenlijk is, is voor het oog onzichtbaar.”²

We zouden niet correct zijn als we hier slechts een naïef standpunt innemen met betrekking tot de werkelijkheid. Het zou nog steeds een reactie van de geest zijn die, in haar inherente ingewikkeldheid, eenvoud verwerpt door het simplistisch te beoordelen. Uit deze aanhaling komt een esoterische betekenis voort als we het over de symbolische betekenis eens zijn: de ogen vertegenwoordigen een dualiteit (ziel - persoonlijkheid, abstract denkvermogen - concreet denkvermogen, ...) terwijl het hart eenheid, intuïtie, bereikt evenwicht, juist onderscheid, ... vertegenwoordigt.

Onderscheid is de eerste stap in het proces van het ophelderen van een probleem. Zonder onderscheid is verwarring het gevolg en ongeschikt voor ware noden. Het is een impulsieve reactie, eerder dan een bedachtzame actie die door de intuïtie wordt ingegeven. De wezenlijke voorwaarde voor het ontwikkelen van onderscheidingsvermogen is mentale kalmte. Onze moderne maatschappij met haar jachtige activiteiten, aangezet door een nooit bevredigd verlangen, ligt ten prooi aan mentale verwarring en uitputting, wat soms leidt tot een burn-out. Het zappen op TV is daar een symptoom van. Ook op het internet is er de neiging om van de ene pagina naar de andere te gaan, van de ene site naar een andere, op zoek naar informatie die nooit echt ons ware zijn voedt. Het is in het beste geval vermakelijk. Amusement wordt omschreven als “een bezigheid die de mens afleidt van het denken over de wezenlijke problemen die hem aanbelangen”³. Is dit niet het tegengestelde van het pad van eenheid?

De eerste stap is kalmer aan doen, zich her-concentreren en waarnemen. Hierbij is meditatie een “koninklijk pad”. Eenlijnigheid stelt ons in staat om kalmte te brengen in de activiteit van de geest van het verlangen (kama-mana) en de kwaliteit van licht van het bewustzijn te laten tevoorschijn komen, dan kan tussen de dingen onderscheid gemaakt worden onder de blik van de onthechte waarnemer. Onthechting is voor het verdiepen van het waarnemen belangrijk totdat er dan onderscheid wordt gemaakt tussen de vorm en het persoonlijk ego dat dan waargenomen wordt als het masker van het geestelijke Zelf. Slechts dan kunnen we een juiste innerlijke verhouding vestigen door het onthouden van het lagere ego die streeft naar het behouden van haar macht en zo de belangrijkste plaats voor het Zelf voor te behouden, want deze is werkelijk onze opperste identiteit. De waarheid van het Zelf wordt altijd gekenmerkt door waarachtigheid, eenvoud, niet kwetsend en het juiste woord.

Waarheid wordt door de intuïtie juist waargenomen, dat wil zeggen, door een rechtstreekse en niet-belemmerde verhouding tussen het subject en het object, die van dan af een en hetzelfde zijn. De illusie van afgescheidenheid verdwijnt in een herwonnen en bewust besepte eenheid.

Het concrete denken, nochtans helder en nauwkeurig, blijft voor het volledig beseffen van de waarheid een hindernis. Om zich uit te drukken gebruikt het vormen, woorden en nummers, doch woorden hebben altijd een beperking. Als het idee een ster is dan wordt dit idee door het denken vertaald als een straal die uit een verre ster komt, en het woord is enkel de indruk van die straal op een gevoelige filmrol, dat wil zeggen, een klein lichtpunt. Via deze metafoor (op zich beperkt door de taal) merken we dat het woord enkel een geringe weergave van het idee is. Woorden trachten de betekenis te onthullen, maar slagen daar nooit volledig in. Iets ontsnapt aan de woorden, iets subtiel, ongrijpbaar, voor altijd onbereikbaar omdat ze tot het niet-gemanifesteerde behoren. Woorden kunnen in het beste geval een richting geven, een hint, een gedeeltelijke betekenis, maar ze zijn de Waarheid niet.

Dat gezegd zijnde hebben we nog steeds nood aan het concrete denkvermogen om de ideeën die door het abstracte denkvermogen worden ontvangen, te ‘omkleden’. Opdat deze ideeën in de wereld vorm kunnen aannemen en zo de mensheid naar de visie richten, moeten zij een intelligente vorm veronderstellen, een ideaal die kan leiding geven aan de juiste actie. Het is een werk van voortdurende ontwikkeling. De voornaamste taak van de nieuwe groep van werelddienaren en van alle mensen van goede wil, is “juiste menselijke verhoudingen te ontwikkelen door de grote massa op te voeden. Dit betekent de daaraan evenwijdig lopende ontwikkeling van een verlichte openbare mening, ...”⁴

Woorden hebben een betekenisvolle waarde. Als we onze gedachte op een enkele betekenis richten kan dit belangrijke gevolgen hebben. Woorden kunnen oorlogen teweegbrengen. Zekere woorden die door fanatieke mensen opgevat worden als de “absolute waarheid” lokken geweld uit bij diegene die er anders over denken. De problemen van de religies zijn dikwijls afkomstig door de verkeerde vertolking van teksten. Een woord als ‘Jihad’ zou bij ongelovigen geen idee van oorlog mogen voortbrengen. Integendeel, dit woord betekent ‘zelfverloochening’, ‘inspanning’, ‘zwoegen’. Het nodigt ons uit om onze innerlijke tegenstelling, tussen de ziel en de zelfzuchtige persoonlijkheid, op te lossen met dezelfde moed als Arjuna, de discipel, onder de leiding van Krishna, het geestelijke Zelf. Tegenstellingen komen tevoorschijn door de projectie van onze eigen psychische schaduw op anderen. Dit is het resultaat van verdringing.

Zouden we niet dichter bij de waarheid zijn als we leren om anderen, onze medemens, te zien als een complementair deel van onszelf?

Alles is een kwestie van standpunt. De waarheid die door de persoonlijkheid wordt waargenomen verdeelt; wanneer deze door de ziel wordt waargenomen, brengt deze samen, verbindt en verenigt omdat deze gekleurd is door de inclusieve energie van de liefde.

Het bevorderen van juiste menselijke verhoudingen begint met het vestigen van juiste innerlijke verhoudingen. En als we er niet in slagen om alle projecties op anderen te beëindigen, laat we dan tenminste trachten ons er van bewust te worden door de onthechte waarneming van ons fysieke werkwijze. Door ons bewust te worden dat onze persoonlijkheid niet perfect is bevorderen we de mensheid. De ingang van de oude heilige tempels was dikwijls gemaakt met een lage deur waardoor de aspirant gedwongen werd zich te buigen en een nederige houding aan te nemen. Het vergt nederigheid om de tempel van het hart, waar de waarheid verblijft, binnen te gaan.

Zelfs woorden van macht moeten we voorzichtig en oplettend overwegen. Een esoterische opleiding kan een sluier doen ontstaan die de waarheid verbergt. Woorden kunnen onthullen, maar zonder de ontwikkeling van

de intuïtieve gevoeligheid van het hart, blijven we onbekwaam om tot de mysteries van de wijsheid door te dringen. Daarenboven kunnen bepaalde waarheden zo gevaarlijk als vuur blijken te zijn. Daarom worden ze verhuuld door symbolen die de oningewijde beschermen.

Daartegenover zijn er woorden die manipuleren, of die de werkelijkheid met een laagje vernis bedekken. In de politieke boodschappen of in commerciële reclame kunnen we daar vele voorbeelden van vinden. Deze twee blijkbaar verschillende milieus gebruiken nochtans de zelfde communicatietechnieken.

In onze tijd die gekenmerkt wordt door allerlei vormen van communicatie vergt het onderscheiden van de waarheid een duidelijke, attentvolle en oplettende waarneming van de begoocheling. In haar etherische vorm (maya), astraal (emotionele begoocheling) en mentaal (illusie), bepaald de begoocheling onze zintuiglijke waarneming, emotionele gevoeligheid en onze intellectuele vertolking van het werkelijke. Zo beïnvloedt ze de politieke keuzes, rechterlijke beslissingen, wetenschappelijke bevindingen, religieuze of ideologische dogma's, en in het algemeen onze levensfilosofie, ons gedrag en onze waarneming van de werkelijkheid.

De begoocheling beïnvloedt ook de mensen in de media, zelfs de journalisten die van zichzelf geloven dat ze 'neutraal' en onafhankelijk zijn van iedere macht of lobby. Het begint bij de keuze van de informatie die moet doorgegeven worden, de manier om er over te spreken, de nadruk op deze thema's eerder dan op andere, het weglaten van een deel van de informatie, het voortdurend herhalen van een ander deel ...

Noam Chomsky, een bekwame taalkundige en waarnemer, legt de nadruk op de propaganda die in onze zogenoemde "vrije en democratische" maatschappij bestaat door het bestuderen van de werking van de mainstream media en van de vooronderstellingen die ze overbrengen. Dit 'propaganda' model van de media toont hoe informatie onmerkbaar door de filter van het geld en de macht gaat om ons een wereldbeeld voor te schotelen die in de lijn ligt met wat de private belangen en de heersende elite willen overbrengen. Er zijn vijf belangrijke filters waarbij hun gezamenlijke uitwerking het voortbrengen van een voorop gestelde eensgezindheid vormt tussen diegene die er hun informatie uit betrekken:

- De voornaamste pers en TV stations zijn eigendom van enkel private firma's.
- De advertenties zijn voor deze belangrijke media de eerste bron van inkomsten.
- Het blind vertrouwen van deze media met respect voor de officiële informatiebronnen.
- Kritiek van de politici naar de media om deze laatste te disciplineren.
- De vijandelijkheid van de mainstream media naar enig perspectief dat afwijkt van de mainstream, die algemene stroom van gedachten die de publieke opinie vorm geven en de norm bepalen. Zo was er, in de nasleep van 11 september in 2001, geen van de media in Amerika tegen de oorlog in Irak of stelde de politiek van America in het Midden Oosten sedert 1980 in vraag.

Deze filters bevorderen de bestendiging van de sociale ongelijkheid en de cultuur van angst. Volgens Chomsky zijn ze zo sterk in het onderbewustzijn van de journalisten, die in de mainstream media werken, geïntegreerd dat ze oprecht geloven dat zij de informatie die hen bereikt objectief beoordelen. De cultuur van angst is bij dictators evident. In de democratieën wordt ze gevoed door subtielere middelen, zeker in de media. Meestal zijn we er ons niet van bewust dat de waarheid verborgen is, doch het absolute feit dat er 'klokkenluiders' in onze democratie zijn zegt ons dat er goed bewaarde geheimen in de politiek en de industrie zijn. In elk geval bestaat volledige transparantie niet.

Om de publieke opinie te manipuleren is de doeltreffende manier, die eerst in de reclame werd gebruikt, een stuk informatie telkens opnieuw en opnieuw herhalen, zelfs als het een leugen is. De woorden "wapens voor massavernietiging" vakkundig herhaald zette verschillende landen aan om ten oorlog te trekken. Uiteindelijk komen we er toe om te geloven dat we bedreigd zijn, dat de wereld gewelddadig is, de vreemdeling vijandig ... In werkelijkheid is er minder geweld, minder oorlog, minder criminaliteit dan 30 à 40 jaar geleden. Wij worden nochtans nog steeds overrompeld door de begoocheling van angst, de *Wachter op de drempel* van de mensheid. We geloven dat we vrij in de "vrije wereld" leven, maar we zullen vrijheid slecht waarlijk kennen wanneer we van de angst zullen bevrijd zijn. Slechts dan zal er geen geweld, geen conflict, geen veiligheidsproblemen en voortdurende controle meer zijn.

Zolang er angst is kan de liefde niet openbloeien. Het verdrijven van de astrale nevels van de angst door moedig een liefdevol en helder begripen te ontwikkelen en dit met de steun van goede wil, is een manier van het vestigen van juiste menselijke verhoudingen en een gaan van het onwerkelijke naar het werkelijke, van de duisternis naar het licht.

Een andere begoocheling, van het mentale type, is de idee fixe die gebaseerd is op een beperkte waarneming van de werkelijkheid, het is te zeggen, een gedeeltelijke waarheid, maar die voor de volle waarheid wordt aanzien. Een gepolariseerde waarneming (een concept dat ontwikkeld werd door professor Gobie) is “de neiging om een gedeeltelijke waarheid met de gehele waarheid te verwarren.”⁵ In werkelijkheid is het door middel van de synthetische visie van de geestelijke ziel dat we de waarheid het beste kunnen bereiken. Het vergt de overweging van alle standpunten en hun voortreffelijkheid na samensmelting van de tegendelen, terwijl het beeld van een toestand wordt ontwikkeld waarin alles op haar plaats is overeenkomstig hun bedoelde uitdrukking.

Om uit deze wereldbegoocheling te geraken bestaat de noodzakelijke stap naar geestelijke zuivering er eerst en vooral uit om een klare waarneming van onze maatschappij en haar perverse mechanismen te hebben, maar ook uit het zuiveren van onze psychische wereld. De astrale krachten bezoedelen onze individueel etherisch netwerk. In haar geheel vertegenwoordigt en vormt het internet een groot deel van het etherisch netwerk van de mensheid. Terwijl ze buitengewone mogelijkheden biedt, is het ook verderfelijk. Zoals de menselijke psyche heeft het een schaduwzijde, en dit is niet beperkt tot het *Darknet*, het netwerk verborgen voor het klassieke internet waar men anoniem kan blijven en bijgevolg ook de praktijk van illegale activiteiten en dit volledig straffeloos.

Het internet ligt enigszins buiten de propagandatrend van de mainstream media. En toch biedt het geen oplossing. Op het internet is er een enorme hoeveelheid informatie; we vinden alles en de tegenpool ervan, tot op een punt waar het probleem van over-informatie ons dagelijks leven aantast, om de begoocheling van het wereldcomplot niet te noemen, of het *Fake nieuws* dat aan de manipulatie van de publieke opinie en de desinformatie bijdraagt.

Dus waar is de waarheid? Hoe kunnen we deze vinden?

Eens te meer moeten we tot onszelf terugkeren, via de meditatie, eerder dan het uitwendig te zoeken. In de zoektocht naar de waarheid zien we het belang van het onderscheiden, het vermogen van het geestelijke Zelf dat handelt als een scherp zwaard dat de waarheid van de onwaarheid scheidt, het licht van de duisternis. Dit onderscheidingsvermogen is slechts mogelijk wanneer het denkvermogen op een lijn ligt met de ziel en zich over geeft aan het licht van de intuïtie door middel van een nederig hart en de eenvoud van de geest. Zonder dit worden we zoals die rijke man die aan Christus vroeg hoe hij in het Koninkrijk van God kon binnen komen. En Christus antwoord: “Het is voor een kameel gemakkelijker door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te komen”. (Mattheüs, 19:24) ‘Rijk’ betekent hier de hoeveelheid opgestapelde kennis, kennis die, indien ze niet geïntegreerd, samengevoegd en toegepast in dienst is, nooit de parels van wijsheid kan worden. De hoeveelheid kennis die een persoonlijkheid gebruikt die niet in eenlijnigheid met de ziel is, bevordert enkel de trots en het gevoel van afgescheidenheid.

We nemen het oneindige landschap van de waarheid enkel waar door middel van het raam van het denkvermogen en ons brein tracht haar overzicht te schetsen met haar structuur van verbanden. Doch indien de absolute waarheid een beeld was, zou het een afbeelding zijn zonder een omlijsting; een doek dat oneindig kan worden uitgebreid.

We moeten er we rekening mee houden dat de benadering van de waarheid een geleidelijk inwijdend proces is. “Er zijn enkele grote omlijstingen (indien ik mag voortgaan deze uitdrukking te gebruiken) waarin de ingewijde bewust moet leren werken, terwijl hij ze herkent voor wat ze zijn; wanneer hij eenmaal heeft geleerd datgene te beheersen wat in een speciale omlijsting ligt, ontdekt hij dat het slechts een deel is, een klein onderdeel van een veel groter geheel, waarin hij ook moet leren werken en het zijne moet doen.”⁶

We kunnen de feitelijke waarheid die de objectieve werkelijkheid omschrijven met woorden uitleggen. Wanneer we tot de subjectieve wereld doordringen lijken symbolen geschikter om de waarheid van de ziel te beschrijven. Uitbreidingen van het bewustzijn volgen elkaar op tot op het ogenblik van de openbaring, waar de symbolische taal niet langer voldoet om de waarheid, die in wezen geestelijk is, weer te geven. Laten we, vooraleer deze hoogste toestand is bereikt, stilte ontwikkelen en het laten spreken voorbij de uiterlijke en innerlijke geluiden omdat in de stilte van de geest die in het hart in evenwicht is gebracht, de waarheid zichzelf in ons onthuld waardoor juiste verhoudingen mogelijk zijn en in het huidige moment te verwezenlijken zijn ... het huidige moment, onze unieke werkelijkheid.

ⁱ Antoine de Saint-Exupéry, *Le Petit Prince*, p.72

ⁱⁱ Dictionnaire Micro Robert

ⁱⁱⁱ For further explanations, see the text "World Goodwill Techniques" p. 11

^{iv} Alice Bailey, *The Rays and The Initiations*, p.88

^v Alice Bailey, *The Rays and The Initiations*, p.152-153

* * *

De rol van de media bij het onderscheiden van de waarheid: media en informatiegeletterdheid als hulpmiddel voor juiste menselijke verhoudingen

Gabriel Jaraba

Auteur, journalist, professor, onderzoeker en opvoedkundige.

Zelfstandige Universiteit van Barcelona.

UNESCO wereldzetel voor Mediageletterdheid en Interculturele Dialoog.

www.gabrieljaraba.com

gabrieljaraba.wordpress.com

Onze relatie met communicatie is ambivalent. We zijn ons bewust van het haar belang en we willen dat zij een bevrijdende rol heeft. Tegelijkertijd zijn we bang voor de gevolgen van het misbruik ervan: in plaats van bij te dragen aan een meer verbonden wereld in de richting van een geïntegreerde mensheid, wordt zij een wapen van overheersing, scheiding en onderdrukking. Een van onze grootste uitdagingen tegenwoordig is op een verantwoorde wijze om te gaan met communicatie en de media, netwerken en het internet te helpen bij het opzetten van juiste menselijke verhoudingen. Tot de hoofddoelstellingen van UNESCO hoort MILID, Media en Informatiegeletterdheid en Interculturele Dialoog. Deze geletterdheid is niet meer slechts een kwestie van jongeren het nieuws te laten begrijpen en voordelig gebruik te maken van communicatief entertainment. Het gaat erom om de vaardigheden te verwerven die alle mensen in staat stellen om burgerschap uit te oefenen op basis van democratische samenwerking. Bij jongeren is de behoefte aan media en informatiegeletterdheid zeer relevant: zonder haar komen ze terecht op een lagere plaats op de sociale ladder. Bovendien is de behoefte aan dergelijke geletterdheid een echte uitdaging voor iedereen: het is eigenlijk heel eenvoudig, zonder geschikte media-educatie is er geen democratie mogelijk.

We hebben daarom een goed begrip van deze zaak nodig, een adequate keuze van de waarden waaraan we willen bijdragen en een relevante keuze van de juiste acties om vanuit ieders persoonlijke verantwoordelijkheid te handelen.

Aan het begin van de 21ste eeuw is communicatie niet de oude zowat almachtige massacommunicatie van de 20ste eeuw. Zij is iets anders en veel complexer. We bevinden ons temidden van een ongekende communicatieve explosie, maar vooral in een ontwrichtend proces dat alle bekende vormen van sociale en mediacommunicatie raakt. Het is geen communicatie revolutie, het is een verandering van de beschaving in al zijn aspecten.

Tot voor kort werd deze verandering gezien als een nieuwe golf van technologie en een diepgaande culturele verandering. Maar in feite betreft het een echte tsunami, die geleidelijk alle aspecten van het sociale leven en ook het individuele leven bereikt. Laten we eens kijken naar de evolutie van de moderne tijd: elke eeuw lijkt georganiseerd rondom een discipline als een paradigma: de zestiende eeuw was de eeuw van de natuurkunde; de achttiende eeuw, gericht op de natuurwetenschappen; de negentiende eeuw was de eeuw van economie en sociologie; de twintigste eeuw, die van psychologie, propaganda en journalistieke overtuiging. De 21ste eeuw is de tijd van de totale communicatie, die louter verspreiding en invloed van de nieuwe media overschrijdt: we zitten in een "informatiemaatschappij" of "communicatiemaatschappij." In feite is onze samenleving een "communicatiewereld", ontstaan uit de complexe samenleving die de "kennismaatschappij" blijkt te zijn.

Het idee van communicatie als almacht helpt ons niet om tegenwoordig onze weg te vinden. In feite is er niet zoiets: Donald Trump won het presidentschap van het Verenigde Staten terwijl hij het grootste deel van de grote Amerikaanse media tegen zich had. Als die almacht waar was, zou het volstaan dat iemand de televisie controleert om zichzelf aan de macht te houden; zelfs Berlusconi heeft niet zo'n groot resultaat in Italië behaald. Dus in democratische landen is er televisie en zijn er ook alternatieve regeringen. Ik denk dat deze visie van de almachtige media in het verleden ten grondslag kon liggen aan een kritische kijk op communicatie, maar nu niet meer; het helpt ons niet om te begrijpen hoe de dingen echt kunnen veranderen.

We moeten niet alleen begrijpen hoe communicatie werkt, maar hoe we responsief kunnen reageren in een communicatiewereld. Omdat communicatie geen middel is dat zich buiten het maatschappelijk bestel afspeelt. We zijn ondergedompeld in communicatie middenin een verandering van beschaving waarbij communicatie elk facet van het leven doordrenkt en bepaalt.

Als ik over een verandering van beschaving praat, geef ik niet zozeer mijn persoonlijke visie, als wel het resultaat van het onderzoek door het Bureau voor Communicatie en Onderwijs van de Autonome Universiteit van Barcelona, waaraan ik verbonden ben, en dat wordt geleid door professor José Manuel Pérez Tornero, die een van de toonaangevende specialisten is op het gebied van communicatie en onderwijs in Europa en die adviseur is van de Europese Commissie inzake communicatie en onderwijs.

We hebben niet te maken met een communicatieverschijnsel maar met een verandering van de beschaving. Laten we eens onderzoeken wat beschaving is. Een beschaving is een concreet stadium van technische ontwikkeling, die overeenkomt met een nauwkeurige ontwikkeling van de kunstmatige omgeving waarin de mensheid leeft. Deze omgeving is gebaseerd op een bepaalde set van intellectuele capaciteiten te weten: kennis, codes, talen en vaardigheden. Deze volledige set capaciteiten noemen we cultuur.

In de beschaving van onze tijd komen de volgende feiten voor:

Een technologische beschaving, gebaseerd op de digitalisering van de communicatie.

Een mediacultuur, georganiseerd rondom de media en het samenvallen ervan.

Deze mediacultuur is onderhevig aan een duizelingwekkend proces van beschaving in een evolutie die voortdurend versnelt.

De evolutie van het beschavingsproces bestaat uit een verloop van de ene fase van de beschaving naar de andere, en dit omvat noodzakelijkerwijs een dimensie van culturele verandering. Zo zitten we midden in een verandering van beschaving met de bijbehorende verandering van cultuur.

Deze verandering had plaats in de afgelopen decennia, gebaseerd op de digitalisering van informatie en de vermenigvuldiging van de media: het begon als een kettingbotsing met een buitengewone impact over de hele wereld. Deze explosie heeft onze manier van leven diepgaand veranderd. Zij is niet alleen een explosie van informatie en communicatie, zij is een explosie van interactie tussen mensen. De explosie heeft een exponentiële groei bereikt, zowel in kwantiteit als in complexiteit, en heeft sterk invloed op menselijke structuren gehad, waardoor deze tot een diepgaande en onverbidelijke mutatie leidden.

Deze explosie heeft invloed gehad op drie essentiële dimensies van het menselijk leven: communicatieve energie, tijd en ruimte. Het resultaat hiervan is een communicatiesysteem waarvan de eigenschappen lichtheid, onmiddellijkheid en globaliteit zijn. Lichtheid omdat het de beperkingen van de behoefte aan grote energie ten behoeve van transport en communicatie overwint; onmiddellijk omdat het de beperkingen van ruimte en traagheid overwint; globaal omdat het alle ruimtelijke beperkingen van een vroeger sociaal leven zoals dat in een beperkt lokaal kader plaatsvond overwint.

In dit opzicht verschijnen de juiste menselijke relaties in een zeer bijzondere dimensie. Wij streven naar de totstandbrenging van de juiste menselijke verhoudingen, in overeenstemming met de visie en missie van Wereld Goede Wil. En we moeten onszelf vragen wat onze taken en verantwoordelijkheden in zo'n werk zijn temidden van deze beschaving en binnen het kader van de communicatie.

Onze eerste reactie is preventie en angst. Het is het gevolg van het beschouwen van communicatie als enorm krachtig en onverbidelijk. Maar de realiteit is dat we, zoals nooit eerder in de geschiedenis, een geweldige kans hebben naar een planetair bewustzijn te gaan, om vooruit te gaan naar een synthese van de mensheid, een moment waarin dit kan verschijnen - zoals de Tibetaan het in zijn leringen aan Alice Bailey voorzag - een nieuwe verspreiding van de leringen van de Oude Wijsheid via "de radio." Die 'radio' in de taal van de dertiger jaren is er al, die 'radio' is het wereldwijde web - iets veel krachtigers omdat het niet radiaal uitzendt maar door middel van een netwerk: een universeel netwerk dat nog nooit eerder te zien was.

Dat universele netwerk is veel meer dan alleen een communicatiesysteem. Volgens Pierre Teilhard de Chardin is het net de ondersteuning van een echte 'noosfeer', een bewustzijnsgebied, de opkomst van wereldwijde en

gedeelde geest en kennis uit het hart van de mensheid en de feitelijke uitdrukking van haar collectieve bewustzijn. Deze noosfeer omgeeft de hele planeet en maakt er deel van uit evenals de atmosfeer of de biosfeer op hun respectieve niveaus. We zouden ons deze noosfeer kunnen voorstellen als een collectieve manifestatie van het menselijke mentale vlak, in een raamwerk van relaties van essentie, uiterlijk en vorm. Voor de allereerste keer in de geschiedenis en in het leven beschikt de planeet over de technologische uitvoering van het mentale vlak van de mensheid. Dat is iets van zulke betekenis en omvang, dat, als je er goed over nadenkt, je ervan huivert. Als iemand vanuit esoterisch oogpunt over het mentale vlak en de communicatie en eenheid op dat vlak spreekt, zien we voor het eerst dat hij het niet meer over een abstractie of iets onwerkelijks heeft, maar over een technologische en feitelijke realisatie die materieel kan worden waargenomen en daarom onderzocht kan worden door de materialistische wetenschap.

Dit is onze verantwoordelijkheid: om de juiste groei in stand te houden en te koesteren van die noosfeer die het gevolg is van de communicatie-explosie en haar ten nutte te maken als een middel tot uitdrukking van juiste menselijke verhoudingen. Dat is wat onze taak behelst en waar mediageletterdheid en interculturele dialoog over gaat.

Om die reden kunnen we niet vertrouwen op een structuur waarbij alle grote krachten van het internet in Silicon Valley en in de institutionele macht gevestigd zijn. Toen Tim Berners-Lee het World Wide Web creëerde, geloofde hij dat het een samenwerkende en hervormende omgeving zou zijn. Maar wat we nu hebben, zijn 3 of 4 grote platforms in de wereld die alle nieuwe media en hun technologische structuur regelen en tegelijkertijd individuele informatie en gegevens aan ieder van ons onttrekken. Berners-Lee en Vinton Cerf waren de visionairen van een echte gelegenheid voor een noosfeer, maar de institutionele herdefiniëring van het internet is een stap terug in die visie. Het enthousiasme van bloggen, dat proactief is, samenwerkend, open voor onderlinge verbinding en interactie, heeft plaats gemaakt voor de passiviteit van apps, die niets anders zijn dan een aanpassing van de eenzijdig lineaire logica van de oude massacommunicatie die voorziet in vooraf geformatteerde informatie zonder feedback die collectieve kennis cultiveert. Dit als gevolg van onze passiviteit, omdat we toegestaan hebben in het verkrijgen van informatie via internet en zo de rol die televisie jarenlang speelde over te nemen. Het juiste gebruik van communicatie vereist onze actieve deelname als we haar willen inzetten als ondersteuning van juiste menselijke verhoudingen.

Daarom is media-educatie op school niet genoeg, ook al is zij essentieel. Mediavaardigheden begonnen als sociale competenties voor burgers in het algemeen. In feite is de democratie er zelf van afhankelijk. Als er geen democratisch burgerschap bestaat zonder universele scholing en instructie, dan bestaat er in de nieuwe beschaving die we nu binnentreden geen democratie zonder media-geletterdheid en informatie. We kunnen ons geen angst noch passiviteit veroorloven; probeer eens te zeggen: "dit werkt niet bij mij, ik ga leven zonder communicatie." Dat gaat gewoon niet. Omdat anderen vóór jou of tégen jou zullen beslissen. En je kunt niet zonder nadenken zeggen dat "alle media liegen of manipuleren", omdat het resultaat van deze mentaliteit en houding al te zien is: de naam ervan is Donald Trump. Media-educatie moet zo dynamisch zijn als het technologische landschap en moet hedendaagse behoeften introduceren: de confrontatie met een wilde globalisering, de groei van het populisme, de opkomst van nep nieuws. Media-educatie moet reageren op de nieuwe condities die zijn ontstaan dankzij sociale netwerken: op fenomenen als cyberpesten of de verslavingen die bepaald misbruik van technologieën kan veroorzaken. We hebben niet alleen te maken met grote bedrijven op televisie of de pers maar met een totaal en geïntegreerd systeem waarin algoritmen de beslissers zijn in plaats van burgers. Dit is de grote uitdaging van de huidige media-educatie: om de verborgen kracht van de grote platforms aan het licht te kunnen brengen en te eisen dat zij hun informatieve, democratische, economische verantwoordelijkheden en natuurlijk die met betrekking tot de belastingbetalingen, onder ogen zien. Digitale bedrijven kunnen niet zeggen: "we zijn een neutraal platform" maar moeten verantwoordelijkheid nemen voor wat ze uitzenden, evenals de pers, radio en tv (of zouden moeten doen). En hun belastingen betalen over hun bedrijfswinst.

Maar laten we even pauzeren. Die visie en het gebruik van de MILID is niet genoeg, omdat dit een louter defensieve strategie is. In een democratie, in een open samenleving, zijn defensieve strategieën gedoemd tot mislukking: de vakbonden, de sociaaldemocraten, de liberalen van het centrum beginnen zich dit te realiseren. Ik zou wensen dat de partijgangers van een verenigd Europa zich daarvan bewust waren. De defensieve strijd maakt deel uit van een cultuur uit de negentiende eeuw die in de eenentwintigste eeuw niet meer bruikbaar is. Als we in onze tijd en in onze nieuwe beschaving niet van plan zijn een planetaire civilisatie te vormen en op alle niveaus en posten het feit te realiseren dat "de zielen der mensen één zijn", dan hebben we niet alleen geen democratie; we zullen geen mensheid hebben en zelfs geen planeet.

We mogen dit niet vergeten: de nieuwe en verbazingwekkende techno-informatie-beschaving is immers wél een menselijke beschaving. Als zodanig staan we voor een kruispunt: één manier die leidt tot vooruitgang naar de synthese van het menselijk ras, en de andere is gewoon de weg naar de ondergang - het einde van de beschaving en het einde van de mensheid.

Mediageletterdheid is een wereldwijde beweging geworden. En deze beweging is een voorbeeld van het toepassen van het werk voor juiste menselijke verhoudingen op een praktisch gebied temidden van de huidige verandering van de beschaving. Juiste menselijke verhoudingen zijn geen welwillend verlangen of een onrealistische utopie, maar een ethisch imperatief dat moet worden geactualiseerd. Op alle continenten en in vele landen zijn groepen en mensen te vinden die werkzaam zijn op het gebied van mediageletterdheid. Formele verenigingen, groepen en instellingen komen in het zicht en zijn onderling verbonden. Sommige ervan werken in scholen via curriculaire programma's of activiteiten; andere doen het in de vorm van informeel onderwijs of sociaal activisme. Er bestaan ook stabiele centra en instellingen, wetenschappelijke programma's, conferenties, tijdschriften, publicaties, websites en nog veel meer. Al deze activiteit reageert niet meer op de oude visie van communicatie met oppermachtige middelen en passieve massa's. In plaats daarvan wordt democratie-in-actie gekenmerkt door de praktijk van de juiste menselijke verhoudingen en goede wil op wereldniveau. Mediageletterdheid is uiteindelijk goede wil in actie.

Wat zijn de nieuwe waarden van mediageletterdheid? Het meest prominente is de verdediging van individuele autonomie, gebaseerd op kritisch denken, vrij onderzoek en het recht op informatie; gelijkheid van toegang en gelijke verdeling van vaardigheden en bevoegdheden. Ten tweede, de constructieve waarde van een open en participerende dialoog. Het geloof in het vermogen van grote groepen en georganiseerde collectieven om kwalitatieve informatie, kritische evaluatie en besluitvormingsprocessen te genereren. De MILID-beweging beweert dat de kennis die wordt gegenereerd door nieuwe technologieën en nieuwe media door de mensheid gedeeld moet worden ten behoeve van allen. De particuliere en exclusieve baten van wetenschap en kennis zijn niet aanvaardbaar, als zij niet eerlijk begrensd worden door het intellectuele auteurschap en een rechtvaardige vergoeding. Ten derde, de kracht van creativiteit, zowel persoonlijk als collectief, en de kracht van verbeelding als intrinsieke elementen voor een gezond communicatief terrein. Dit wijst op het streven naar een actieve communicatieve democratie als vorm van een politieke democratie. Zonder democratisering van de mogelijkheden van vrijheid van meningsuiting en vrije handel in informatie, zonder een echte gelijkheid van de mogelijkheden van participatie en opinie, kan de democratie niet bestaan. Dit impliceert een oproep aan ons allemaal tot een waakzame, oplettende en ijverige houding als burgers, om deelname aan en geïnformeerde besluitvorming bij alle politieke processen te vergemakkelijken. Tenslotte benadrukken de nieuwe mediageletterdheidsbewegingen de waarde van begrip en respect voor culturele diversiteit en van de dialoog tussen culturen. De nieuwe mediageletterdheid respecteert de autonomie van elke cultuur en zijn singulariteit, omdat zij bruggen slaat bij de bouw van een universele dialoog tussen hen, voor het creëren van gedeelde waarden.

Al deze waarden en het concept van mediageletterdheid zijn geconcentreerd in drie hoofdgebieden, waarvan de beschrijving ons helpt bij het begrijpen van de praktische reikwijdte van dit alles:

- a. kritische en creatieve vaardigheden;
- b. media-onderwijs;
- c. actief en participierend burgerschap.

Kritische en creatieve vaardigheden staan voorop door kritisch denken, probleemoplossende vaardigheden en het vermogen om informatie te creëren, te communiceren en te delen. Kritisch denken levert geldige concrete instrumenten zoals overeenstemming met de werkelijkheid, aannemelijkheid, precisie, enzovoort. Deze zijn nuttig omdat ze zinvol en functioneel zijn. Een groot deel van het informatieproces dat we kunnen aangaan gaat via communicatie- en informatietechnologieën, dus mediageletterdheid is essentieel - heel veel van de inspanningen rondom mediageletterdheid moet gericht zijn op het stimuleren en ontwikkelen van kritisch denken.

Mediageletterdheid moet concepten, regels en vaardigheden bieden voor een correct gebruik van de door de media verspreide informatie. Dat is:

- weten hoe je de best beschikbare informatie kunt vinden en toegang kunt krijgen tot de meest geschikte, verschillende en betrouwbare bronnen.

- weten hoe haar te evalueren aan de hand van precieze en strenge criteria
- contextualiseren en begrijpen van informatie volgens de bron ervan
- bewustwording van de ideologische en culturele context die vanuit en in de informatie wordt gepropageerd
- Integratie van al het vorige in een hoeveelheid informatie en voorkennis om een zinvol resultaat te verkrijgen

Het is de taak van mediageletterdheid om ervoor te zorgen dat de media en de verwerking van informatie en het gebruik ervan door particulieren een positieve bijdrage kunnen leveren bij de oplossing van problemen.

Media kunnen het tevoorschijn komen van ambities en doelstellingen bevorderen en tegelijkertijd enige instrumenten bieden om dergelijke doelen te bereiken. Ze kunnen ook conflicten belichten, tegenstrijdigheden aanwijzen en problemen ter sprake brengen en ze kunnen hulpmiddelen aanreiken om ze op te lossen. Maar evenals ze effectieve hulpmiddelen kunnen zijn bij het oplossen van problemen, kunnen ze barrières, afstanden en spanningen creëren en conflicten verdiepen. Hetzelfde kan gezegd worden van alle informatietechnologieën.

Er zijn veel gebieden waarbij methoden om problemen op te lossen zijn gekoppeld aan mediapraktijken. Bijvoorbeeld de behandeling van interculturele of media-conflicten, de strijd tegen stereotyperingen en vooroordelen, de oprichting van gemeenschappen en netwerken, politieke communicatie, burgerparticipatie, het behoud van culturele identiteit en de privacy en autonomie van individuen, de controle van de macht van staten, transparantie in de markt en consumentisme, vrijheid van meningsuiting, toegang tot informatie en het faciliteren van het openbare debat.

Zoals we kunnen zien is het onmiddellijke gevolg van de media geletterdheid mediabewustzijn. Dit mediabewustzijn is nu de voorwaarde waaronder deelgenomen mag worden aan de globale besluitvorming die van invloed is op de planeet.

Het gaat er niet langer om het nationale patriottisme door middel van geletterdheid en onderwijs te bevorderen, maar door middel van mediageletterdheid, het gevoel van universeel burgerschap dat gericht is op wereldburgerschap. Media zijn vandaag actieve bouwers van de visie die elke menselijke groep heeft op zichzelf en op anderen. Ze zijn ook een brug van communicatie tussen gemeenschappen en groepen. Zij kunnen dus daarom bijdragen aan het genereren van conflicten en verschillen, of in plaats daarvan aan het bevorderen van dialoog en begrip. Als de burgers hun mediacompetentie verbeteren, kunnen ze door middel van de massamedia bijdragen aan het eisen van informatie, gericht op vrede en harmonieuze internationale betrekkingen: de juiste menselijke verhoudingen.

Zo kunnen we nu zien dat actief burgerschap door middel van mediageletterdheid een nieuw burgerschap is dat wereldwijd actief is in het kader van een nieuw bewustzijn. Communicatie legt in de handen van elk individu de mogelijkheid om bij te dragen aan deze wereldwijde en integrale noosfeer die we hebben genoemd, de mogelijkheid om voor het eerst in de geschiedenis een nieuw planetair bewustzijn te creëren dat het principe van “de zielen van de mensen zijn één” realiseert. Dat is de taak en dit zijn de middelen om haar uit te voeren.

* * *

Visualisatie Problemen der Mensheid

Neem een comfortabele houding aan en adem rustig.

Als ziel delen we deze creatieve visualisatie in verbinding met de zielen van alle mannen en vrouwen van goede wil in de wereld.

Laten we ons richten op de ziel en een bewuste en goed gedefinieerde polarisatie vestigen die zo hoog mogelijk in het hoofd en zo hoog mogelijk op het mentale vlak ligt.

Kijk, in uw verbeelding, uit over de wereld van de mensheid. Zie die wereld als een van licht, met hier en daar intensiveringen van het licht in bepaalde plaatsen of centra of gebieden.

- (a) Stel u dan dit web van licht met zijn stralende krachtcentra voor als pulserend op het ritme van de wereldaspiratie.
- (b) Laten we ieder van ons beschouwen als een waarnemer, maar ook als een kanaal onder de vele andere kanalen, voor de spirituele energie die in ons is geconcentreerd en in de wereld wordt gestuurd.
- (c) Mediteer vervolgens over de volgende zaadgedachte:

**Met Liefde en onderscheidingsvermogen
ga ik van licht naar licht en vervolgens naar de Werkelijkheid.**

- (d) Stel u voor dat de energie van liefde en onderscheidingsvermogen door het netwerk van licht stroomt, elk van de vele centra stimulerend tot intense straling.
- (e) Keer rustig terug naar het huidige moment.

* * *

“En de waarheid zal je vrijmaken”: Het vinden van helderheid in een complexe wereld

Alexandra Ratcliffe

Ik wil Wereld Goede Wil danken voor het organiseren van dit evenement en voor het bieden van de gelegenheid enkele gedachten met u te delen over het thema: "Van het Onwerkelijke naar het Werkelijke: Het Onderscheiden van de Waarheid in het Informatietijdperk" en over het onderwerp van mijn voordracht: **“En de waarheid zal je vrijmaken”¹: Het vinden van helderheid in een complexe wereld.**

Net zoals er opvolgende gebieden van lichaam, geest en geest zijn, zijn er ook verschillende niveaus en betekenissen van waarheid, oplopend van het concreet feitelijke tot subtiële en Absolute Werkelijkheid.

We kennen dat prachtige verhaal van de gebeurtenissen van meer dan 2000 jaar geleden toen Jezus de Christus voor zijn aanklagers kwam. Terwijl hij voor hen stond, zweeg hij meestal, behalve bij het volgende: Hij zei: “Hiervoor ben ik in de wereld gekomen om voor de waarheid te getuigen.”²

Pontius Pilatus, dit horende, repliceerde: “Wat is de waarheid?” en gaf zelf geen antwoord.³ We weten wat er daarna gebeurd is.

---

¹ Johannes 8:32

² Johannes 18:37

³ Sir Francis Bacon, *“Of Truth”* (Kessinger Publisher. 2010)

Over wat Pilatus dacht en met die woorden bedoelde is veel gedebatteerd. Vroeg hij bijvoorbeeld woedend: “Wat is *waarheid*?” Of zei hij bedachtzaam, alsof hij tot zijn eigen ziel sprak: “Wat is *waarheid*?”. Of zei hij het, zoals menigeen suggereert, op een afkeurende, spottende manier, schouderophalend: “Wat is *waarheid*?” Deze laatste mogelijkheid, met afwijzing, alsof hij wilde suggereren dat er niet zoiets als *waarheid* is, alle *waarheid* is hoe dan ook relatief, wie weet wat de *waarheid* is? Dit zou een houding van de huidige tijd weerspiegelen, waar verwarring met betrekking tot *waarheid*, leugens, feiten en realiteit in ons huidige publieke discours achtereenvolgens heeft geleid tot de invoering van een nieuwe definiërende term en tot een er omheen hangende cultuur. En dat is: het “Post-Truth” tijdperk. Dit woord - “Post-Truth” - werd uitgeroepen tot het Oxford Dictionary Woord van het Jaar 2016. Het werd omschreven als: “*Waarden waarin objectieve feiten minder invloed hebben op de vorming van de publieke opinie dan die welke de emotionele en persoonlijke overtuiging betreffen*”. Met andere woorden, *gevoel* en *emotie* staan centraal in de nieuwe Post-Truth-cultuur, in tegenstelling tot rationaliteit en feiten. Deze termen hebben ook betrekking op het concept dat in de wereld van vandaag de *waarheid* niet slechts relatief is, maar ook heel persoonlijk, en niet noodzakelijkerwijs aan feiten gerelateerd. En wat zijn feiten? Die worden ook beschouwd als relatief.

Een ander recent denkbeeld in onze taal is dat van “alternatieve feiten”. Deze term kreeg bekendheid toen de president van de Verenigde Staten in januari 2017 op de trappen van het Capitool werd ingezworen waarbij beweerd werd dat er meer mensen zijn inauguratie bijwoonden dan er eigenlijk *waren*. De luchtfoto's die de *feiten* bewijzen, werden door zijn Witte Huis-woordvoester, die dezelfde foto's bekeek, verworpen en ze beweerde dat zij *ook* feiten had, maar dat waren “*alternatieve feiten*”. Het Witte Huis claimde verder: “Dit was het grootste publiek dat ooit getuige was van een inhuldiging, *punt*”⁴. Hetgeen inderdaad een heel ander feit was.

We kunnen onmiddellijk Pandora's doos van relatieve *waarheid* en *alternatieve feiten* ontwaren die hiermee geopend en opgeroepen wordt, en hoe complexiteit en verwarring gevolgen ervan zijn. Wat zijn de feiten? Wat is er echt gebeurd, op welk moment en waar? En hoe weten we dat?

Bij het bestuderen van de geschiedenis leren we dat er primaire en secundaire informatiebronnen zijn. Een primaire bron is een getuigenis of bewijs uit de eerste hand, zoals een echt document, een Egyptische vaas in een museum of een opgenomen interview. Artikelen of boeken hierover geschreven, b.v. leerboeken, zijn *secundaire* bronnen. Een *tertiaire bron* is een combinatie van de eerste twee, zoals bij encyclopedieën, reisgidsen en Wikipedia!

Een voorbeeld is het onlangs gepubliceerde controversiële boek “What Happened”, geschreven door Hillary Clinton over de laatste presidentsverkiezingen.⁵ Het boek zelf, als haar memoires, is een primaire bron. Interessant genoeg beslisten veel mensen dat het een waardevol dan wel een slecht boek was, nog vóórdat het zelfs maar was uitgegeven, op basis van allerlei commentaren en persoonlijke meningen van anderen die in de nieuwsmedia waren gepubliceerd, zonder uiteraard het boek zelf te lezen!

Om iets voor onszelf aan de weet te komen, moeten we naar primaire bronnen gaan en bekijken wat *wijzelf* ervan maken. Omdat deze echter zeldzaam en minder toegankelijk zijn, bestuderen we secundaire bronnen. Maar deze maken een voorbehoud! We kennen allemaal de vervormingen die zelfs in geschiedenisleerboeken opduiken. En hoeveel artikelen in het weekendmagazine van onze krant werden geschreven over een interview of een gebeurtenis, door iemand anders geschreven op basis van weer iemand anders' informatie! De Britse tabloid-kranten maken gebruik van dit soort tweede- en derdehandse verslaggeving, en wel om de volgende reden. De gedrukte media staan onder druk om te overleven wegens online-wedijver en ze moeten een groot publiek bereiken tegen minimale kosten. Het gebruik van journalisten ter plaatse voor diepgaand onderzoek en het verifiëren van bronnen en informatie is kostbaar. Tegenwoordig is het zo dat, *hoe minder waar* het verhaal is, des te lager de kosten zijn om het te produceren. Een dramatische, niet-geverifieerde kop als 'De Hemel Valt Omlaag', doet ook meer kranten verkopen en draagt bij tot de broodnodige inkomsten voor de krant om te overleven.⁶ En voilà! De onwaarheid wordt verspreid.

Aangezien de mensheid sterk verbonden is met Actieve Intelligentie, zijn we overwegend informatie-verzamelaars. En omdat informatie binnen handbereik beschikbaar is en in enkele seconden over de hele

⁴ <https://www.theguardian.com/us-news/2017/jan/22/donald-trump-kellyanne-conway-inauguration-alternative-facts>

⁵ Hillary Clinton, *What Happened* (Simon & Schuster, Sept. 2017)

⁶ James Ball, *Post-Truth: How Bullshit Conquered the World* (Biteback Publishing, May 2017)

wereld kan worden gedeeld, kan eenieder alle gewenste informatie verzamelen en zijn eigen waarheden bepalen om zijn persoonlijke versie van de werkelijkheid aan te passen.

Ik moet denken aan die mysterieuze passage in het gnostieke evangelie van Thomas⁷: “Toen je één was, maakte je de twee. Maar, anderzijds, als je twee bent, wat doen we dan?”

De wereld van waarheid en onwaarheden is veel meer dan twee geworden. Het lijkt erop dat er een oneindig aantal manieren is om één ding te ervaren en om erover te rapporteren en het te delen. De complexe wereld van het informatietijdperk is geworden tot een eindeloos spelletje *fluisterpost* ook wel Het Telefoonspel genoemd, en misschien is een betere naam: Het Spel van het Leven! De eerste persoon in een groep fluistert een bericht in het oor van de volgende persoon in de rij, enzovoort totdat de laatste persoon uitspreekt wat het oorspronkelijke bericht zou zijn geweest. Als je dit spel weleens hebt gespeeld, weet je dat het oorspronkelijke bericht bijna nooit in zijn oorspronkelijke staat aankomt bij de laatste persoon in de rij, die vervolgens aan de groep meldt wat hij heeft gehoord. *Veranderingen hebben plaats bij het opnieuw vertellen*, zodat de definitieve afsluiting heel anders is dan het origineel. Hoe komt dat?

Bij het bestuderen van de geschiedenis van de omzetting van informatie, kunnen we teruggrijpen op het oude Griekenland met redenaars op het marktplein; in de Romeinse tijd zorgde het gebruik van pamfletliteratuur voor meer spoed. Het aanleggen van wegen en waterwegen hielp de informatie te verspreiden. In de tijd van Cicero werden de officiële publicaties uitgebreid tot dagbladen. Vervolgens beïnvloedden de kerk en het theater de publieke opinie. In 1631 werd *La Gazette de France* belangrijk voor de verspreiding van het nieuws en vormde deze een manier om de informatiestroom te beheersen. Tijdens de Verlichting formuleerde Jean-Jacques Rousseau de term “*volonté générale*”, de algemene wil van het volk of de publieke opinie.

In de 17e eeuw zag men algemeen in dat de publieke opinie in een gewenste richting kon worden aangepast.⁸ Propaganda wordt gedefinieerd als “informatie die niet objectief is maar gebruikt wordt om een agenda te beïnvloeden of te behartigen, of om een emotionele reactie te bevorderen”. Tijdens de Hervorming, de Amerikaanse en Franse Revolutie werd gebruik gemaakt van propaganda, en deze bereikte een hoogtepunt van georganiseerde toepassing tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog.

Tegenwoordig worden geniepige methodes van overreding en invloed in nieuws, reclame, films, televisie en sociale media toegepast; vrijwel alles wat we dagelijks zien en horen beïnvloedt het gedachtegoed en geloof. Edward Bernays, bekend als de vader van de *public relations*, erkende, evenals veel machtige mensen die hem in de moderne tijd volgden, dat “bewuste en intelligente manipulatie van de gewoonten en meningen van de massa's een belangrijk element is in een democratische samenleving.”⁹ Propaganda, dat we nu *public relations* noemen, speelt een prominente rol in de meeste regeringen in vreedstijd. Voeg hierbij het “Gaslight Effect” toe, een term gebaseerd op een spel van 1930 met dezelfde naam, dat betrekking heeft op het effect van luisteren naar herhaalde onwaarheden, tegenstrijdigheden en ontkenningen, totdat de luisteraar of beoogde persoon of groep echt begint te twijfelen aan de eigen perceptie.¹⁰

Nu, in het internettijdperk, zien we een virtuele wereld van gelijktijdige informatie en desinformatie onophoudelijk rondwaren in de cybersfeer. En technologie heeft een lopend vuur toegevoegd, globaal verbonden met tegelijk een onstuitbaar aspect hierbij: een idee, feit of mening, of een onwaarheid reist in een oogwenk miljoenen mijlen.

Alsof dit nog niet complex genoeg was, wordt er *opzettelijk onjuiste informatie gemaakt*, “nep nieuws”, mensen die in hun levensonderhoud voorzien of die hun “kicks” krijgen door het online creëren van websites, identiteiten, bronnen, zelfs hele kranten, die er echt uitzien maar die eigenlijk echt nep zijn! Er zijn hele nep-nieuwsindustrieën die wereldwijd opduiken, die mensen betalen om volledig onjuiste verhalen en informatie te produceren en enigszins aan te passen voor gebruik bij de presidentsverkiezingen van 2020.¹¹

---

⁷ A. Guillaumont, Henri-Charles Puech, *The Gospel According to Thomas* (Brill, 1959)

⁸ Edward Bernays, *Crystallizing Public Opinion* (Liveright Publishing, 1923)

⁹ Ibid.

¹⁰ Bonnie Greer, “Welcome to the Age of Gaslighting”, <http://www.theneweuropean.co.uk/top-stories/bonnie-greer-age-gaslighting-1-521593>

¹¹ <http://money.cnn.com/interactive/media/the-macedonia-story/>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZusqgWUNFG4>

Zijn we al in verwarring?

Als eerlijkheid het fundament van karakter is, dan is de waarheid de essentiële basis waarop een democratische samenleving wordt gebouwd. In een recent boek genaamd “*On Tyranny*” door Yale geschiedenisprofessor Timothy Snyder, schrijft hij: “Het loslaten van de feiten is het loslaten van de vrijheid. En als niets waar is, dan kan niemand kritiek leveren op de macht omdat er geen basis is om dit te doen”.¹²

Dit brengt mij op een volgend punt: de Britse filosoof A.C. Grayling, die schrijft over de democratie, die hij “het minst slechte van vele slechte systemen” noemt, merkt de dringende behoefte aan betrouwbare informatie op; integere media met *opgeleide, geïnformeerde kiezers*,¹³ in staat om de informatie uit te filteren, helder na te denken en in wijsheid te besluiten de democratische instelling en haar waarden, die vandaag zozeer bedreigd worden, te handhaven. In *De Republiek* stelt Plato zich op het standpunt dat de democratie gemakkelijk kan afglijden naar demagogie, tirannie of populisme, wanneer de kiezers slecht geïnformeerd, irrationeel en gemanipuleerd zijn of geleid worden door emotie.

Voorals in Zwitserland, waar zoveel beslissingen van de kiezers nodig zijn, kennen we het probleem van het verkrijgen van onpartijdige feiten, nodig om die beslissingen te nemen.

In het Verenigd Koninkrijk van vóór het Brexit-referendum van 2016 riepen de mensen - de kiezers - om duidelijke en onbevooroordeelde feiten, in eindeloze debatten en gemeentelijke discussies door het hele land binnen enkele weken, om een historische, natie-veranderende beslissing ten aanzien van Brexit. Zoals kenmerkend in het post-waarheid-tijdperk, werd het debat besmet met onwaarheden en emotionele problemen, met fragmenten van verkeerde informatie en oneliners, om de “emotie-gedreven massa's” opzettelijk te beïnvloeden. Velen zeggen dat uiteindelijk hun stemmen werden uitgebracht en de teerling als het ware werd geworpen ten gevolge van hun onderbuikgevoel, en niet van rationele feiten. Hoe had dit anders hebben *kunnen* gebeuren?

Tijdens dit debat werd gesproken door een toonaangevende politicus Michael Gove, die de Leave-campagne steunde: “Groot-Brittannië” zo betoogde hij, “heeft genoeg van deskundigen”¹⁴. Daarmee werden eigenlijk de feiten, het onderzoek, de professionele en academische kennis en adviezen afgewezen. Deze huidige trend bij de kwestie van deskundigen en hun feiten is overal zichtbaar; er zijn ontkenningen van allerlei wetenschappelijke en historische feiten. In Amerika werd wetenschappelijke informatie, met name die over klimaatverandering, van overheidswebsites verwijderd. In de protestmanifestatie March for Science in april 2017, die in Washington en talrijke steden plaatsvond, werd de mantra “Wat willen we?” voortdurend herhaald. “Onderzoek, gebaseerd op bewijs!” luidde het antwoord. En toch twijfelen we soms zelf, zelfs aan wetenschappelijk bewijs *en* onderzoek!

Zo moet iedereen proberen zijn eigen expert te worden. En dit doen we ook. Er is zoveel wat we moeten onderscheiden. We proberen de samenzweringstheorieën uit te sorteren, de echte waarheden te zoeken achter de schijnbare, we proberen te begrijpen wie leiding geeft aan de wereld, de multinationals, de milities of de corporatocratieën? Hiervoor kunnen we de Amerikaanse filosoof/wetenschapper en sociale criticus, Noam Chomsky,¹⁵ lezen. Maar kunnen we, nee *moeten* we dit alles wel uitzoeken? Op welk moment stoppen we en vragen we ons af of we ooit tot op de bodem zullen komen? Zullen we ooit, zoals een groot wijs man ooit zei, “de gekrulde staart van de hond rechtmaken”? Ongetwijfeld zullen we het *proberen*.

Maar nu we met een paar zijn, wat *gaan* we doen om onszelf en een verbrokkelde wereld opnieuw te integreren?

Ik heb onlangs de volgende begripvolle woorden in een politiek drama gehoord: “Als alles rondom je integriteit lijkt te ontberen, wat doe je dan? Je zoekt het in jezelf; je verandert de wereld vanaf het punt waar je staat”.¹⁶ Shakespeare schreef: “Wees eerlijk voor uzelf, en er moet volgen als de dag de nacht, dat gij niet vals kunt zijn voor wie dan ook”.¹⁷ Zo beginnen we hier bij onszelf, om die helderheid te vinden door integriteit van gedachten, spraak en handelen, om onszelf, onze vrienden, onze kinderen en onze kleinkinderen aldus te verheffen en op te leiden.

---

¹² Timothy Snyder, *On Tyranny* (Bodley Head, March 2017)

¹³ A.C. Grayling, *Democracy and Its Crisis* (Oneworld Publications, Sept. 2017)

¹⁴ Michael Gove: <https://www.ft.com/content/3be49734-29cb-11e6-83e4-abc22d5d108c>

¹⁵ Noam Chomsky, *Who Rules the World*, (Hamish Hamilton, May 2017)

¹⁶ “Madam Secretary”. S.1 Ep.22

¹⁷ Hamlet. *Polonius*, Acte I, Scène III

Om verandering te bevorderen, is onderwijs absoluut de sleutel. Onderscheidingsvermogen en oordeelsvermogen moet vanaf een vroege leeftijd aangeleerd worden, en dit ook van thuis uit. Het begint met de eerste leraar voor het jonge kind, n.l. de fysieke wereld. En er is geen betere leraar voor de fysieke realiteit dan de natuur; om de wonderen van de wereld rondom te waarderen, de schoonheid van een bloem, de bevalligheid van een schepsel, de magische wereld van de sterren en de hemelen, de planeet aarde in al zijn overvloed en glorie. De informatie die langs de weg van de vijf zintuigen in de eerste tien jaar van het leven tot een kind komt, laat het aarden in de realiteit van het nu. De onderwijsmethoden volgens Montessori en Waldorf-Steiner onderscheiden zich hierbij.

In de volgende tien jaar ontwikkelen zich de mentale vermogens¹⁸ en er zijn steeds meer mogelijkheden om te ontdekken dat het *echte leven* veel magie, drama en belangstelling biedt: wetenschap, geschiedenis, aardrijkskunde, sterrenkunde, verhalen over het leven van echte mensen, belangrijke levens, grote prestaties, verleden en heden zoals ze plaatshebben. Als ze volwassen worden, kan hun geleerd worden om onderscheid te maken tussen feit, fictie en pure fantasie. Bij films en televisie: hoe worden hun geest en hun emoties door beelden en muziek beïnvloed? Als we hun interesse kunnen opwekken in de kunst van het lezen van boeken die steeds minder wordt, geeft dit tijd en ruimte tot absorptie en bespiegeling aan de geest; zo heel anders dan gebombardeerd te worden met beelden en informatie op het scherm. Er is een uitgebreide voorraad van allegorische literatuur, klassiek en eigentijds, geschreven voor jongeren die diepzinnige denkbeelden en inzichten over de wereld leert kennen. Er zijn spelletjes en puzzels om de mentale vermogens te scherpen; de studie van grammatica, talen, wiskunde; verder creatieve activiteiten die de creatieve verbeelding en uiteindelijk de intuïtie helpen ontwikkelen. De intuïtie is de ultieme waarnemer van de waarheid. Uit eigen ervaring weet ik dat het heel moeilijk is om in het secundaire onderwijs een kind te leren *nadenken* en zelf te leren denken, als het die gelegenheid niet in zijn vroege jaren heeft gekregen.

Om een opgeleid en geïnformeerd electoraat te ontwikkelen moet het basisonderwijs vandaag de dag het onderrichten van kritische denkvaardigheden omvatten naast het evalueren van informatie en, vooral tegenwoordig, mediageletterdheid. Om de standaard van het publieke discours te verhogen, moet een goed curriculum ook studies in burgeropvoeding bevatten. In mijn burgerschapsprogramma's speelden studenten rollenspelen bij het vormen van regeringen, democratieën, zelfs dictaturen, en leerden ze te evalueren wat werkt en wat niet en waarom; zij werden betrokken bij optredens als ministers voor de overheid, die kritische beslissingen nemen ten aanzien van de huidige gebeurtenissen. We baseerden klasse-activiteiten op het bekende programma naar Model van de Verenigde Naties¹⁹, waaraan wereldwijd jaarlijks duizenden studenten deelnemen. Een programma dat ik gebruikte en dat Living Value for a Better World²⁰ heette, leidde de studenten in in de concepten en het idioom van vrede, empathie, respect en tolerantie. Hoe waardevol zou het ook nog zijn om het vak Ethiek, over de morele principes waarop alle goede burgerschap is gebaseerd, in te voeren.

In onze zoektocht naar waarheid en duidelijkheid is een discussie over technologie van primair belang, een te groot onderwerp voor dit gesprek vandaag. Het is voldoende om het volgende te zeggen: de vrouw van miljardair en oprichter van Microsoft, Melinda Gates, heeft gezegd: “Ik heb mijn carrière gewijd aan de technologie, *maar ik was niet voorbereid op het effect ervan op mijn kinderen*”.

Evenals Melinda en Bill Gates erkennen we nu dat de samenleving door de technologie is veranderd; het hele leven, werk en thuis, en de zich ontwikkelende geesten van de jongeren worden beïnvloed door deze hervorming. Uit onderzoeken blijkt dat mensen die geboren zijn in het internettijdperk liever met elkaar sms'en dan praten. Gezinnen en koppels geloven dat hun relaties zouden kunnen profiteren van “apparaat-vrije tijd”. Er zijn nu cursussen, organisaties en websites die ouders en docenten ondersteunen bij het helpen van kinderen om vaardigheden te ontwikkelen bij het omgaan met een wereld die afhankelijk is van technologie, en bij het proberen een evenwicht te vinden tussen bruikbaarheid en tirannie.²¹ Populaire retraites bieden detox-weekenden voor degenen onder ons, volwassenen, die tot de slotsom zijn gekomen dat ze alle vrijheid hebben verloren aan hun digitale apparaten.

---

¹⁸ Alice Bailey, *Opvoeding in het Nieuwe Tijdperk*, p.8 (Engelse uitgave)

¹⁹ <https://www.una.org.uk/get-involved/learn-and-teach/model-un-portal>

²⁰ Diane Tillman, *Living Values: Activities for Children Aged 8-14* (Living Values: An Educational Programme) Paperback – 30 Jan 2000

²¹ www.common sense media.org

Wie zal, met dat voortdurende gechat en die connectiviteit, onze kinderen iets leren over echte relaties en echte connectie? Als jongeren de eerste keer in de digitale wereld geïntroduceerd worden, zou het een uitstekende les zijn om hen te vragen: “Wat is het verschil tussen een echt persoon en een apparaat?”²²

Voor ieder van ons eindigt onderwijs nooit, aangezien de toenemende complexiteit vraagt om onze steeds grotere waakzaamheid. Er is een verzameling uitstekend verkopende boeken geschreven door psycholoog en cognitieve neurowetenschapper Daniel Levitin om mensen te helpen “helder te denken” in de huidige complexe wereld, om vervorming, valse informatie en vooroordeel te herkennen. Als wetenschapper illustreert hij overtuigend hoe statistieken worden samengesteld en hoe ze kunnen misleiden, hoe de meeste informatie door ons op hun juistheid gecontroleerd moeten worden; hoe grafieken misleidend kunnen zijn en waarom opiniepeilingen onnauwkeurig zijn; en dat allerlei claims en generalisaties bedrieglijk kunnen zijn. Hij vraagt ons om ons af te vragen: *Is dit feit of deze informatie aannemelijk? Hoe weten ze dat? Is het zelfs mogelijk dat iemand dat kan weten?* en *Ontbreekt hier wellicht informatie?* De voorbeelden die hij geeft openen onze ogen. En hij waarschuwt: als we niet aan de ruis en verwarring willen bijdragen, denk dan twee keer of vaker na, voordat u op die knop drukt en dat interessante weetje dat u zojuist heeft gelezen deelt.

Bovendien is het waardevol om te begrijpen dat niet alleen datgene wat we delen, maar ook dat wat we zeggen en zelfs wat we denken aan de algemene duidelijkheid of verwarring van onze tijd bijdraagt. Nauw verbonden met gedachte is de intentie. De woorden die we kiezen om te schrijven of te spreken, zijn omhuld door een energieveld, aangedreven door de bedoeling erachter. Inderdaad is de bedoeling even krachtig en creatief als de woorden zelf, zowel ten goede als ten kwade. Mensen reageren, soms zelfs onbewust, op die energie en intentie. De woorden van de grote meesters zijn doordrenkt van de kracht der zuiverheid van hun intentie en van hun wezen.

In de grammatica van het Sanskriet bestaat een woord dat ik altijd heb onthouden, en wel omdat in het Sanskriet elk geluid, woord en concept een nog diepere betekenis heeft. Het is een woord voor het *meewerkend voorwerp* in een zin. “Ik gooide de bal naar Julian”. “Ik” is het onderwerp, “gooien” is de actie, het werkwoord, en het object dat ik gooide is “de bal”. “Ik gooide de bal.” Maar “Julian” is het meewerkend voorwerp, in het Sanskriet, de “sampradaanam” genoemd, die in de soetra’s wordt vertaald als “Met wie de geest de bedoeling heeft om de actie te verbinden of te associëren”. De bal is *bestemd* voor Julian; hij is de *ontvanger* van de actie. Voor wie en voor wat is iets bedoeld wanneer we iemand spreken of schrijven of met iemand delen? Welke bedoeling *heeft* mijn geest? Stel je voor hoe duidelijk zuivere intenties helderheid scheppen; hoe het tegendeel aan de astrale smog bijdraagt.

Hoe kun je dus waarheid onderscheiden van onwaarheid in een complexe, verwarrende, luidruchtige en digitale wereld?

Een eerdergenoemd boek, “On Tyranny”, geeft aanwijzingen om de krachten van tirannie bij de overheid te herkennen en te weerstaan. Maar het advies kan ook als een vingerwijzing worden gezien om eerst de tirannie aan te pakken van krachten in onszelf die zich verzetten tegen duidelijkheid. Worden we vaker de gevolgen van invloeden van allerlei aard gewaar? Leidt dit tot zorg, verwarring of wanhoop? Besteden we aandacht aan het goede, het ware en het schone, het duidelijke en het eenvoudige, of aan duisternis en verwarring? Waarheen de aandacht gaat, daar stroomt de energie. Elk individu is een cel van de mensheid; dus, door de richting die één geest nu kiest, draagt deze aan de algemene verwarring of helderheid in de wereld bij.

De planeet Aarde was altijd al een strijdperk van het hogere met het lagere. Maar iedereen kan deze strijd vandaag winnen, voor zichzelf, door het begrijpen en beheersen van onze eigen talenten, onze voertuigen van kennis en wijsheid, die ons geboorterecht vormen.

We kunnen de aandacht verleggen naar de vloedgolf van goede wil in de wereld, van de honderdduizenden goede en waarachtige mensen en organisaties die wereldwijd werken voor nog niet eerder geziene positieve veranderingen.²³ We kunnen goede boeken lezen, in goed gezelschap verkeren en ja, onze ogen naar de heuvels opheffen. Dat is gemakkelijk hier in Zwitserland. Zij geven inderdaad kracht.²⁴

---

²² <https://www.everyday-mindfulness.org/everyday-mindfulness-are-you-connected/>

²³ Paul Hawken. *Blessed Unrest*, (Penguin, 2008)

²⁴ Psalm 121

Ik heb ooit een artikel over mindfulness geschreven met de titel: "Als de wereld ons te veel bezighoudt: beperk je tot één ding".²⁵ Focus op slechts één ding tegelijkertijd, volledig .... Wanneer doen we dat? Ik moet aan een afbeelding van Mahatma Gandhi denken, die bij zijn spinnewiel zit, terwijl het om hem heen een drukte van belang is. Kunnen we een dergelijke geconcentreerde rust opbrengen? Er is een grote vrijheid en helderheid in het volledig aanwezig zijn en slechts één ding te doen.

En als we ons teveel onder druk voelen staan om het zelf te doen, kunnen we het dan voor onze kinderen doen? Als we helderheid zoeken, lijkt het toepassen van minstens enige mindfulness, en nog beter meditatie - in de wereld van vandaag – een goede keuze.

's Morgens, voordat we onze telefoons controleren, kunnen we de tijd nemen om het stille stemmetje binnenin ons te raadplegen en te denken aan enkele eeuwige waarheden:

Dat de mensheid Eén is en dat alle mensen op elkaar lijken; we zijn allemaal verbonden.²⁶

Dat er in feite meer is dat ons verenigt dan ons verdeelt.

Dat we zijn uitgerust met de macht om in het midden van een storm te staan, te midden van veranderende en uitdagende omstandigheden.

Dat we ook toegerust zijn met kracht en stabiliteit; dat we de noodzaak erkennen om te weten wanneer te handelen, wanneer te spreken, wat te lezen, wat te negeren en wanneer weg te gaan of stil te blijven.

En Alice Bailey schrijft deze essentiële waarheid:

"Vergeet niet dat het slechts de *weinigen* zijn in ieder land die het wereldkwaad tot aanzijn brengen. Maar de wil van de mensenmassa, *tenzij die wordt misleid*, is tot het goede en tot begrijpen geneigd.²⁷ We kunnen hierover nadenken.

"Wees standvastig" zegt zij, "en sta niet toe dat gedachten van vrees en haat binnendringen in uw denkvermogen. Sta pal voor het goede, zoek ernaar in alle volkeren en rassen. En tracht dus op die manier het opkomend getij te doen aanzwellen van hen die streven naar juiste menselijke verhoudingen".²⁸

Vandaag zullen honderden mensen in je buurt opstaan, en miljoenen over de hele wereld, als ze zo bevoorrecht zijn, hun gezinnen voeden en ze met liefde op weg sturen. *Deze liefde is de basishouding van de mensheid*. Tot het moment we dit in het nieuws horen, horen we gewoon niet de hele waarheid.

We begonnen deze voordracht met te zeggen dat er verschillende niveaus en betekenissen van waarheid zijn, van het concreet feitelijke tot de subtiële en Absolute Werkelijkheid.

In het boeddhisme wordt gezegd dat we het relatieve niet moeten verwarren met het absolute. Door te zien dat alle gebeurtenissen in de relatieve wereld, alle gevoelens van genoeg en pijn, niet de hele realiteit uitmaken, kunnen we er vrij van komen.

En hoe kan iemand de absolute waarheid te zien krijgen? De boeddhisten zeggen: 'Men kan die niet als een ding zien, of door de ene relatieve waarheid boven op de andere te stapelen. Het geheel is er altijd, de absolute eenheid die aan alle dingen ten grondslag ligt; het is slechts vanwege het geheel dat de delen zelfs maar bestaan. Om het absolute te zien, moet men vooral niet vasthouden aan iets in de relatieve wereld.'²⁹

Slechts wanneer we onszelf uit de drukte terugtrekken kunnen we deze helderheid beginnen te ontdekken.

Het beroemde gedicht *Desiderata*, begint: "Ga rustig te midden van het geluid en de jachtigheid en bedenk welke vrede er in de stilte kan zijn". Voor begrip en inzicht hebben we de praktijk en ervaring van stilte nodig "evenzeer als we lucht nodig hebben."³⁰ In diepe stilte baadt de geest in het licht, opgeheven vanuit de duisternis naar het licht.

"Het enige licht dat de vlagen van begoocheling en verwarring verlaat, is het licht van de ziel."³¹

---

²⁵ <https://www.everyday-mindfulness.org/when-the-world-is-too-much-with-us-do-just-one-thing/>

²⁶ Alice Bailey. *Opvoeding in het Nieuwe Tijdperk*. P.40 (Engelse uitgave)

²⁷ Alice Bailey, *Discipelschap in het Nieuwe Tijdperk*, p.668 (Engelse uitgave)

²⁸ Ibid.

²⁹ Lama Chime Rinpoche, *Two Levels of Truth* (<https://buddhismnow.com/2015/06/17/two-levels-of-truth-by-lama-chime-rinpoche/>)

³⁰ Thich Nhat Hanh, *Silence: The Power of Quiet in a World Full of Noise* (Harper One, Jan. 2016)

³¹ Alice Bailey, *Begoocheling, een Wereldprobleem*. P.139 (Engelse uitgave)

Door de lagere geest te richten op het hogere, door concentratie, meditatie en contemplatie ontdekt men dat “men de stilte kan betreden die het mogelijk maakt om in contact met de goddelijke geest te komen, om Gods gedachte aan het goddelijke bewustzijn te onttrekken en te *weten*.”³² Weten wat?

Om te weten, zoals het in de Upanishads wordt onderwezen: dat, als we kijken naar de wereld van materie en complexiteit, we “niet dit, niet dat” zijn. Dat uiteindelijk, wie ik ben en wat ik ben, geen deel uitmaakt van de verwarring die ik zie. We kunnen weten dat voorbij de wereld van geluid en vorm, van geruis en relatieve waarheid, er een is die onveranderlijk en eeuwig is, en niet in relatie tot enig *ding* staat.

De grote Indiase filosoof en leraar, Adi Shankara, leerde dat “het onderscheid tussen de ziener, de beschouwer en het geziene, de weg naar de waarheid is. De ziener is het homogene bewustzijn, onveranderlijk; alles wat we zien bevindt zich buiten de ziener en is materie, het niet-zelf”.³³

Geloven in en identificatie met dit hele “dit”, het niet-zelf, “leidt tot alle pijn, ontevredenheid en verdriet in de wereld”.³⁴

Zelfs een vleugje, een louter intellectuele erkenning van deze hoogste waarheid, brengt perspectief en leidt ons een beetje uit de verwarring. Want zoals is geschreven in de brief aan de Korintiërs: “God is niet een God van wanorde, maar van vrede”.³⁵

Alice Bailey zegt: “Laat de werkelijkheid elke gedachte van mij beheersen en de waarheid de meester van mijn leven zijn.”³⁶

“Laat iedereen proberen om bij de hogere bron te komen waaruit de pure waarheid stroomt ... door het bereiken van die gerichte aandacht en mentale rust, waarin men met de werkelijkheid in aanraking kan komen en het ware en schone waargenomen kan worden...”³⁷

Dit is dan die waarheid, die ons inderdaad vrij zal maken.

* * *

Ecologie en Juiste Menselijke Relaties

Cécile Sorbier

Goedendag allemaal. Ik wil Wereld Goede Wil bedanken voor de uitnodiging. Het is een eer me hier onder u te mogen bevinden om mijn ervaring van de afgelopen 20 jaar binnen de kern van de *Femmes Internationales Murs Brisés* met u te delen.

Femmes Internationales Murs Brisés (FIMB),), gesticht door Evelyne Mesquida in 1990, is gericht op bescherming van het leven in al haar aspecten. Het wereldnetwerk van wederzijdse hulp heeft als roeping de band te leggen tussen al diegenen die werken voor de opleving van hoge waarden. Het kantoor van Genève van Lucis Trust is sinds drie jaar partner van onze beweging.

Door de juiste plaats van vrouwen en hun specifieke acties te bevoorrechten verzamelt FIMB zonder uitsluiting alle goede wil en steunt al op 30 jaar van ervaring op alle terreinen – het is een matrix ten dienste van de vrede in de wereld.

Op dit moment verbindt FIMB 350 miljoen personen in 105 landen, partners en zelfstandigen.

Onze originaliteit uit zich door internationale verbanden die zich bevinden op het gebied van opvoeding der mensen, interreligieuze omgeving, ondernemingen, gezondheid, kunst, cultuur en sport...

Het idee in complementariteit te werk te gaan maakt het voor FIMB mogelijk een omvang en sterkte van kracht zonder precedent te hebben ten dienste van een betere wereld voor de kinderen.

---

³² A.A.B., *Een Verhandeling over Witte Magie*, p.366 (Engelse uitgave)

³³ Shankaracharya, *Self-Knowledge*, (*Sri Ramakrishna Math*), p.46

³⁴ A.A.B., *Consciousness of the Atom*, p.109

³⁵ I Corinthians. XIV:33

³⁶ A.A.B., *Een Verhandeling over Witte Magie*, p.239 (Engelse uitgave)

³⁷ Ibid. p.177. p.527

Het is een echt planetair netwerk, het netwerk dat de basis vormt voor een nieuwe maatschappij.

1) Allereerst een snel punt over de ecologie van het Griekse “oikos”, huis en “logos” wetenschap, kennis.

De **ecologie** werd voor de eerste keer gedefinieerd als “de wetenschap van relaties van organismen met de omgevende wereld, dat wil zeggen in een groter verband, de wetenschap van de bestaanscondities”. **Het is een recente wetenschap, die talrijke gedachtevormen heeft doen opkomen.**

Een ecooloog is een specialist van de ecologie; hij zal uitsluitend steun proberen te krijgen uit de wetenschap. Hij bestudeert “de omgeving” die tegelijkertijd gevormd wordt door levende wezens die in het natuurlijke milieu bestaan en uit zogezegd “niet levende” elementen, die deze samenstellen, zoals de grond, het water, de atmosfeer, het klimaat, het geheel dat een ecosysteem definieert. Op de schaal van de Aarde spreekt men over de eco-sfeer.

Een ecooloog is een verdediger van de natuur en van biologische evenwichten; zijn gedachten en handelingen zullen min of meer “gekleurd” zijn door zijn eigen conceptie van de wereld en door politieke acties.

De **ecologie** doet een beroep op veelvoudige wetenschappelijke disciplines zoals de geografie, de biologie, de chemie, de natuurkunde, de klimatologie, de wiskunde... en menselijke en sociale wetenschappen, zoals: de economie, de filosofie, de sociologie, de wetenschappen van opvoeding enz.

2) Van theorie naar de praktijk, terugblik over 30 jaar van acties

De studie van deze wetenschap begint voor ons allemaal in de vorm van de natuurlijke nieuwsgierigheid van het kind, voor wie dat levend is! De ecologie van ons vroege leven, is een slak observeren, een mier, een bloem, een vogel... Wie heeft dat ooit niet gedaan? Wij verlangen ernaar die omgeving te verkennen die ons omringt! Mest als resultaat, dat we allen studies in ecologie gedaan, zonder het te weten! Want we kunnen niet geboren worden op deze planeet zonder er voortdurend mee in verband te staan en er iets van te leren. We beginnen met het verschil tussen wat leeft en wat niet leeft. In eerste instantie is het begrip leven voor een kind alles wat met hem in contact komt. Zoals de stenen die kinderen in het water gooien voor hun plezier. Ze kaatsen, ze stuiteren! Zij leven voor hem. Hij stelt niet de vraag wat inert, levenloos is. Bovendien, is er iets niet-levends? Een groot debat....

Dit begrip komt pas later, wanneer het kind ontdekt dat het leven kan lijden en sterven. Neem het voorbeeld van een kind dat met zijn kat speelt. Hij trekt aan zijn haren, de kat spartelt tegen al blazend en hem krabbend. Hij begrijpt gelijk dat de kat hem pijn gedaan heeft. Twee mogelijkheden dienen zich voor hem aan: de eerste, het kind speelt niet meer met de kat, hij is er bang voor.

Einde van de interactie tussen hen. Het kind zal niet meer “de aard van de kat” ontdekken. Overigens houden sommige volwassenen deze “angst” voor katten over en ook voor andere kleine beesten met een slechte reputatie. Er zijn veel bewuste en onbewuste angsten voor de “aard” en voor wat die behelst.

Er zijn veel bewuste of onbewuste angsten voor de "natuur" en alles wat deze samenstelt.

De 2^e mogelijkheid: door de ervaring van met de kat te spelen opnieuw te doen, en met een beetje hulp van zijn ouders, begrijpt het kind: de kat heeft pijn als je hem aan zijn haren trekt en die probeert zich te beschermen door te krabben. Het kind leert het niet meer te doen en een relatie kan zich ontwikkelen. Dat is niet noodzakelijkerwijs het geval met een hond, want veel van hun zijn zo lief en zo goed opgevoed dat zij geleerd hebben in stilte dat te ondergaan en te lijden. Maar misschien bent u door een hond gebeten en is dat voor u geheel het tegenovergestelde?

In feite interpretern we alles wat we ervaren en versluieren als snel de Waarheid om onze eigen waarheid te vormen! We houden de emotie van het eerste contact met de natuur, goed of slecht in ons geheugen. Deze eerste ervaringen zullen de basis vormen voor onze angsten en ons gedrag. Het denken en het denkvermogen zijn verbonden met de interpretatie van wat we beleefd hebben, van wat ons getroffen heeft, ons emotionele. Het is een eerste etappe van begrip die de interesse in en het respect voor van waartoe wij in staat zullen zijn om de bescherming te bieden voor al wat Leeft. Zonder deze verbinding is er geen rekening houden met “de ander”, dat wil zeggen in de grootste zin van het woord, met alle componenten van al wat leeft. En als deze etappe negatief is, alleen gebaseerd op de angst, kan er geen verandering van gedrag plaatsvinden.

Hier begint het werkelijke leren, het “uiteenrafelen” van het leven!

Net zoals leren lezen, begint men door A en B te kennen, ...alvorens echt te leren lezen en schrijven ... Door te groeien groeit onze omgeving, onze interacties met de anderen ontwikkelen zich en onze vraagstellingen ook. ...Om ecooloog te worden studeert men niet een wetenschap, maar de resultaten van een veelvoud van interacties tussen een veelvoud van wetenschappen.

Van het kleine oneindige naar het grote: alles is verbonden!

Er zijn permanente koppelingen, niets staat vast, alles is in evolutie op de schalen van relatieve tijd. Men ontdekt dat er talrijke “onbekende” parameters bestaan en dat wij, ook al blijven wij zoeken, zeker niet alle antwoorden zullen krijgen. Daarom spreken wij over ecologie als een wetenschap, maar we weten al dat het beperkt is tot de som van onze kennis en vooral tot ons vermogen om te interpreteren.

Als wij in gedachten houden:

- dat wij allemaal ecologen zijn, want wij zijn geboren op deze aarde,
- dat wij ieder een deel van de waarheid in handen hebben, want wij hebben een unieke en onmisbare visie op het geheel van de kennis verworven,
- en dat niemand onder ons een toegang heeft tot de totaliteit van deze kennis,

kunnen we de moeilijkheid van het onderscheiden van de waarheid over de problemen van de hedendaagse ecologie beter begrijpen. Want onze wereldwijde problemen, onze remmen niet zijn het gebrek aan technologische, economische of materiële middelen.

Zij komen zeker voort uit de noodzaak om juistere menselijke verhoudingen te verkrijgen.

Laten we steunen op mijn ervaring om deze moeilijkheid beter te definiëren:

Net zoals veel kinderen heb ik gedroomd van een wereld in vrede, zonder geweld, waar de mensheid in harmonie evolueert met alle levende wezens. De natuur bewaken, conserveren en behouden, opdat de mensen gelukkig leven, dat is de utopie van menigeen. Het is de motor van “onderzoeken” en van betrokkenheid van deze mannen en vrouwen van goede wil, die vóór alles hopen het evenwicht te herstellen. Deze “utopisten”, u en ik en vele anderen, zijn het “kloppend hart” van de bescherming van al wat Leeft.

De eersten heb ik ontmoet in de vereniging van de bescherming van de natuur. Gepassioneerde vrijwilligers, die zich een plicht hebben gesteld, dikwijls voor hun hele leven, om de ware oorzaak van de bescherming van de natuur te laten horen. Dankzij hun is onze erfenis van belang!

Want we zijn ontsnapt aan de verdwijning van wat onze natuurlijke schatten vandaag de dag vormen.

Zonder hen, geen Bonelli-arend meer in de Europese bossen, geen beschermde natuurgebieden waar wilde flora en fauna ontdekt en bestudeerd kunnen worden, geen bewustzijn meer voor jonge generaties over de rijkdom van biodiversiteit.

Dit is de betekenis van hun daden, hun standpunten zijn juist!

Maar toch zijn hun boodschappen noodzakelijkerwijs in tegenspraak met het begrip en de praktijken van andere mensen... anders zou de wereld niet in deze staat zijn, is het niet?

In “de realiteit op dit terrein” zou iedere associatie aangedreven door de puurste bedoelingen, niet mogelijk kunnen worden zich te verstaan met de “andere specialisten”. In feite zouden ze elkaar niet ontmoeten.

Mijn mooiste voorbeeld van deze paradox was tijdens een studiedag op het terrein waar ik een groep eminente ornithologen heb gezien, de verrekijkers gericht op de trekvogels en die zonder het te weten, de allerlaatste beschermde zone “plattrapten”, waar een zeer zeldzame inheemse orchidee groeide.

Definitieve en onomkeerbare vernietiging van de natuur, in enkele ogenblikken, door de natuurliefhebbers zelf.

Stelt u voor dat u uw diploma en een betaalde baan hebt gekregen! Uw opdracht is de wetten van bescherming van de natuur te bekrachtigen bij de mediterrane kust. Wanneer de naturalisten zich niet onder elkaar verstaan, dan hebben ze toch iets gemeenschappelijks: “de liefde voor de natuur”, wat dan te zeggen over de juiste verhoudingen tussen hen, over de gebruikers van een waterkant?

In ons jargon hebben we een uitdrukking die deze moeilijkheid samenvat: “Hoe kan men een karper en een konijn met elkaar verenigen?”

We zullen concrete aanpassingen moeten bedenken, aangepast aan dit speciale gebied om voor iedereen goed in harmonie te kunnen leven met de anderen en met de omgeving. Weer zin geven, pedagogisch zijn, gevoelig maken, een gemeenschappelijke ethiek definiëren, regels opstellen van het samen te leven, gerechtigheid en rechtvaardigheid laten wedervaren... Men zou snel die enkele planten en vogels die zo in gevaar zijn om te verdwijnen, kunnen vergeten, het is dringend de voorrang te verlenen aan de constructie van menselijke verbanden.

Ik heb dus “natuurlijke bewoonde ruimtes” beheerd, voor territoriale gemeenschappen in constructie, door “het gezonde verstand her uit te vinden” van het beheer van onze hulpbronnen.

De kracht is vast te stellen dat de politieke beslissingen niet genomen worden in het kader van het gemeenschappelijke goed en in het belang van het grootste aantal met respect voor al wat leeft, maar ten goede van het potentieel en de herkiesbaarheid van de ambitieuze gekozene. De macht en het ego zijn altijd de motors van menselijke actie.

Wanneer deze bewustwording er eenmaal gekomen is, hoe moeten we dan verder gaan handelen? Erachter staan? Zwijgen?

Zich voegen bij de clan van gedesillusioneerden?

3) “De muren breken met de gemoedsgesteldheid van geweldloosheid, om de wereld in zijn globaliteit te herzien” – Juiste menselijke verhoudingen te verkrijgen ten gunste van de ecologie”.

Dankzij hun wil tot opvoeding voor de omgeving, werken in hun dagelijks leven, pioniers als onze sponsors: **Pierre Rabhi, Philippe Desbrosse, Jean Marie Pelt**, en veel anderen, bekend of minder bekend, pioniers in hun dagelijks leven om de veranderingen waarin ze diep geloven te belichamen en door te geven.

Zich verbinden, toegevend dat wij alleen niet *De* oplossing in handen kunnen hebben, dat is “juiste” ecologie bedrijven, zonder geweld, zonder uitsluiting Het is ook zijn angsten en zijn begrenzingen accepteren, en de wil hebben eruit te komen om zich naar anderen te openen. De basis van het-samen-kunnen-leven zijn gelegd. Het zijn onze gemeenschappelijke waarden: respect, verantwoordelijkheid, wederzijdse hulp. Zij creëren: nederigheid, eenvoud, geduld, dienst enz.

Zo duiken er in de wereld alternatieven op. Dat zijn de uitgangspunten van een nieuwe manier van de wereld te leven en te denken. Hier zijn enkele voorbeelden van het netwerk van FIMB: de acties zijn eenvoudig, de manier van ze te bedenken en ze te doen beleven, opent nieuwe perspectieven van continuïteit in de tijd:

In India: Sanjeeta onze president van FIMB Gujarat is ecologe. Zij leidt acties voor het behoud van landbouwgronden in haar regio. De inzet van de voedselautonomie en van het recht op de grond zijn er heel sterk. De ontbossing spoelt de gronden weg, landbouwgronden worden verwoest, het bos wordt verwoest voor het mogelijk maken van nieuwe landbouwculturen enzovoort. Met de inwoners van de armste dorpen heeft zij bossen herplant, waterbassins om het water vast te kunnen houden gecreëerd enz. Jaren van investering, van verplaatsingen en vooral van discussies met alle bewoners van de dorpen om hun goede wil te verkrijgen en aan hun ware noden te kunnen tegemoetkomen De benodigde tijd om uit te wisselen, over te dragen, te integreren en vervolgens de betreffende personen te laten handelen is onzichtbaar en fundamenteel. Want een project is pas echt afgelopen als de bevolking geen hulp van buitenaf meer nodig heeft. Sanjeeta werkt om de negatieve impacts te verminderen die verbonden zijn met een slecht beleid van rijkdommen. Deze impacts worden gecreëerd door een enkele gedachte die hoe langer hoe meer globaal wordt: zo snel mogelijk een maximum aan economisch profijt verkrijgen. Dat is tegelijkertijd het gevolg van de machtsvername van enkelen op mondiaal niveau en met een urgentie om te overleven die hoe langer hoe meer groter wordt voor alle anderen. Op meer dan 50 jarige leeftijd, met het vereiste perspectief van haar ervaring, heeft Sanjeeta tegenwoordig gekozen het grootste gedeelte van haar tijd te wijden aan het gaan fietsen! Om twee essentiële redenen: de eerste is, dat er in India het als zeer slecht gezien wordt als ze zich op deze manier verplaatst. Zij is volgens de traditie “verplicht” zich te voet te verplaatsen, terwijl de fiets een aanzienlijke troef blijft, niet vervuilend en economisch.

Door deze keuze steunt zij de economische en educatieve kracht van alle vrouwen en maakt de verandering van mentaliteit mogelijk. De tweede, is dat zij “de muren afbreekt”: zij interpelleert.

Wanneer zij in een dorp arriveert om haar kennis te verspreiden over de selectieve sortering en het composteren, verrast haar originaliteit. Zij heeft de status en de middelen om zich per auto te verplaatsen, en toch gaat zij per fiets naar hun ontmoeting. Haar inzet ten opzichte van hen is persoonlijk. Zij zet zich in, men kan zeggen: “met het zweet op haar voorhoofd”, en wordt door de inwoners daarvoor erkend. Zij heeft een poging gedaan om bij hun te komen. Haar boodschap heeft daardoor des te meer kans om gehoord te worden, van waarde erkend te worden, en vervolgens ook toegepast te worden.

In Afrika: ik ga niet uitweiden over de omgevingsproblematieken in Afrika, de behoeften zijn enorm en zeer gevarieerd. Sommige bewoners hebben kennis ontwikkeld en denkmanieren die van hen “pure genieën” van communicatie maken. Het komt in de dorpen vaak voor dat er grote problemen zijn om toegang te krijgen tot drinkwater. Dat is het geval in Omodara in Burkina Faso, waar er wel een put en een pomp zijn voor het water, maar ver van de inwoners. Om zich iedere dag voorraad ervan in te slaan vraagt van de vrouwen en de kinderen veel inspanning. Als een “goede” technicus, denken wij dat we de financiële middelen moeten vinden om buizen te leggen en zo het water zo dicht mogelijk bij de woningen te kunnen laten komen. Dat doet voor

het merendeel de NGOs met meer of minder resultaat. Want er zal natuurlijk niemand ter plaatse zijn die belast is met het onderhoud van de buizen. Die verstoppert, gaan kapot tijdens werkzaamheden en alles ligt stil....

FIMB Omodara is sinds haar stichting verbonden met de CCID, een centrum van leiding en opvoeding van de jeugd. Arouna, de stichtingspresident van dit centrum is verhalenverteller en echt begaan met de opvoeding van de jeugd. Het hele jaar organiseert hij toneel- en muziekcursussen en allerlei soorten bewustmakingsacties. Hij heeft een gemeenschappelijk overleg geleid in verband met zijn dorp over deze watergeschiedenis en zij hebben besloten om een oplossing "op zijn Afrikaans" op te zetten: een dienst creëren voor de waterlevering. Daarvoor hebben zij geïnvesteerd in de aankoop van plastic bidons en in de fabricage daarvan ter plaatse en kleine karretjes voor het transport. Resultaten: weinig kosten, zij zijn niet afhankelijk geworden van een externe financier, het opzetten van twee inkomsten genererende banen, een lage prijs voor de dienstverlening om iedereen tegemoet te komen, jongeren en vrouwen voldaan over deze keuze waaraan zij volledig hebben kunnen deelnemen en mee konden instemmen. Bij de directie van FIMB hebben wij alleen maar hoeven aan te moedigen en ze te moreel te steunen bij hun aanpak. Vervolgens hebben wij gratis "eikenwater" naar Arouna gestuurd om een betere trillingskwaliteit (vitaliteit) van water voor hun mogelijk te maken, gemakkelijk te gebruiken wanneer die eenmaal in de bidons is opgeslagen, wij hebben heel goede reacties gekregen.

In Europa: wij kunnen wel tegen onszelf zeggen, dat wij alles hebben, wij vertegenwoordigen de zogenaamde ontwikkelde landen. En toch worden wij geconfronteerd met een verlies van productiecapaciteit bij landbouwgronden en voedselgebreken van verschillende oordes. Wij kunnen wel hoe langer hoe meer moderne middelen hebben, wij produceren minder per hectare dan zo'n vijftig jaar geleden, zelfs als de landbouw er een massa kunstmest op uitspreidt. Al wat leeft in de grond werd niet gerespecteerd. Ofschoon de "aarde" de capaciteit had "onze fouten" te absorberen gedurende talloze jaren, komt er toch een moment waar dat niet meer mogelijk is. Het gedeelte van de grond dat bruikbaar is voor planten, de humus, daar waar die nog bestaat, disfunctioneert. De planten ontwikkelen zich moeizaam, zijn niet meer in goede gezondheid. Onze groenten, zijn minder voedzaam, de voedingsstoffen, vitaminen en sporenelementen worden minder goed geassimileerd. Om de voedingskwaliteit van ons eten terug te vinden die gunstig is voor onze gezondheid, is het mogelijk het functioneren van micro-organismen van de grond te herbalanceren. Dankzij onderzoeken en met de uitvinding van M. *Alexandre Homé*, de **landbouw Ki**. Wij hebben Ki kunnen testen op een heel grote diversiteit van gewassen en van vee. Deze "poeder" die gemaakt wordt met behulp van een neutrale plantaardige ondersteuning wordt gebruikt in een homeopathische dosis. Het is voldoende 1 kg landbouw Ki per hectare te gebruiken om de hele dynamiek van natuurlijke productie van een grond weer op gang te brengen. Dat gebeurt op celniveau, de uitwisselingen worden versterkt, weer opnieuw op gang gebracht, belemmeringen worden opgeruimd. De verbindingen volgen opnieuw de natuurlijke circuits van uitwisselingen van gas en water en breiden zich uit van de grond naar de planten. Zijn actieprincipe herstelt het originele potentieel van het organisme en wordt ook zowel toegepast op de schaal van een eencellig organisme dat zich in de grond bevindt, als op alle levende wezens. De resultaten zijn heel positief: meer fruit, minder ziekten en parasieten, kortere groeiperiodes, krachtiger planten, soms grotere, en met een veel betere smaak!

4) Ten slotte - Presentatie van de Eed

Door nieuwe interdisciplinaire links toe te staan om dit te creëren, scheppen we bewustzijn zonder op te dringen. Er worden nieuwe manieren gecreëerd om problemen te begrijpen en erop in te spelen. Mensen samenbrengen op basis van goede wil kan alle lagen van de Mensheid omvatten. Nieuwe projecten komen op, er is de mogelijkheid om de mindset van degenen die op de lange termijn betrokken zijn te veranderen. Dat is het, deel te nemen aan het bouwen van een betere wereld

FIMB heeft een vergaande actie gelanceerd om de gehele mensheid te verenigen voor de bescherming van het leven: **de Eed van de Mensheid**. (Eed wordt getoond op de dia, zie: <http://www.fimb-asso.org/fimb/action-du-20h>)

Talrijke persoonlijkheden van alle horizons nemen aan deze dynamiek deel.

De waarheid over de toestand van onze planeet is angstaanjagend, erger dan alles wat de mensheid ooit heeft gekend.

Wat dat betreft, staat de kracht van solidariteit, de verleende hulp, in verhouding tot wat er gebeurt. De mensheid zal een fantastische vooruitgang boeken in haar evolutie.

We hebben geen andere keuze dan eraan deel te nemen met al onze toewijding, acceptatie en open gewaarzijn van onze beperkingen en sterke punten om de toekomst te dienen.

Ik zal nu u een uittreksel citeren van de geschriften van Mr. Alexandre Homé, humanist, onderzoeker en mede-oprichter van FIMB:

“Laten we de resterende tijd gebruiken, zonder een minuut te verliezen, om zoveel mogelijk vooruitgang te boeken in de richting van meer evenwicht, gelijkheid, solidariteit, verbinding tussen iedereen en de waarden en de plicht van de Mensheid te bevestigen”.

Ik dank u voor uw aandacht.

* * *

Groepswork: De Ziel van de Naties Oproepen om van het Onwerkelijke naar het Werkelijke te gaan

In veel levenssituaties moeten we een beroep doen op onze *verbeeldingskracht* en ons *visualisatievermogen*. In dit groepswork dat we vanmiddag voorstellen, hebben we ook verbeeldingskracht en visualisatie nodig. Gisteren waren we bij de Verenigde Naties waar we de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, of de "Agenda 2030" bespraken - een grote uitdaging, niet alleen voor de VN maar ook voor de mensheid als geheel. De Verenigde Naties zijn de belangrijkste motor in dit proces om een toekomst van welvaart en geluk voor onze kinderen en toekomstige generaties te verzekeren. Omdat er geen "plan B" is, of we het nu leuk vinden of niet, is het tijd om actie te ondernemen. In het groepswork van vanmiddag, is het precies deze situatie die u wordt aangeboden om u voor te stellen: voor de tijd van het groepswork incarneert u een land binnen de regio vertegenwoordigd door uw groep. Net als voor mensen, kunnen we voor landen ook een persoonlijkheid onderscheiden en een ziel die specifiek is voor elk land. De persoonlijkheid van een land is meestal gericht op zijn eigen belangen, zonder teveel te worden gestoord door het welzijn van andere landen. De ziel van een land is zich meer bewust van de belangen en behoeften van andere landen in de wereld; zij is verbonden met een globale visie, volledig op de hoogte van de kenmerken van het eigen land.

Elke groep vertegenwoordigt een regio van de wereld en omdat we met veel zijn, kunnen verschillende groepen dezelfde regio vertegenwoordigen. De regio's zijn: Afrika, Azië, Amerika, Europa en het Midden-Oosten

Per groep (dat wil zeggen per wereldregio) bespreekt u ongeveer 50 minuten een van de Doelen voor Duurzame Ontwikkeling. En dit terwijl we de ziel van elk volk in gedachten houdt. Daarna zullen we, rekening houdend met de beperkte tijd die we tot onze beschikking hebben, ideeën, suggesties en, waarom niet, oplossingen delen, in een plenaire sessie van ongeveer 30 minuten. Samenwerking in het groepswork stimuleert de creativiteit van elk om gedachten te formuleren voor groepsoplossingen; verkennen en de weg vrijmaken voor nieuwe manieren van leven voor iedereen, voor de groep, voor de mensheid.

Door gedachten voor oplossingen te creëren, groeien we in kennis, liefde en het vermogen om de planeet en het universum te dienen, terwijl we tegelijkertijd geworteld zijn in het dagelijks leven.

Hoe werkt het?

We raden aan om groepjes van ongeveer 4 tot 6 (niet meer dan 6) personen te vormen die ideeën in een gemeenschappelijke taal kunnen uitwisselen.

We willen u vragen om één envelop per groep te kiezen die overeenkomt met een *regio* van de wereld (Afrika, Azië, Amerika, Europa en het Midden-Oosten). Voordat u die envelop opent, wordt ieder van u uitgenodigd om individueel een nummer van 1 tot 6 te kiezen. In de envelop zitten papieren en kleine kaartjes. Het nummer dat u eerder hebt gekozen, komt overeen met een land in uw regio. Het is dit land dat u zult vertegenwoordigen tijdens het groepswork.

De bladen met informatie over het land bevatten enkele geopolitieke gegevens die specifiek zijn voor elk land. Het kan ook de intentie van de persoonlijkheid en de ziel bevatten. Als dat niet het geval is, wordt u uitgenodigd om deze intenties willekeurig uit een stapeltje kaarten te selecteren: *Intellect-kaarten* voor de persoonlijkheid en *intuïtiekaarten* voor de ziel. U mag deze intenties op het blad van uw land schrijven.

Een detail: de "gelukkigheidsindex" is een getal op een schaal van 1 tot 155 - 1 is het gelukkigste land, 155 het minst gelukkigste.

We raden u ook aan om een verslaggever per groep aan te wijzen. Hij (zij) zal de persoon zijn die aan het einde van de middag de ideeën en suggesties van de groep zal presenteren.

Vervolgens moet elke groep willekeurig een kaart trekken die overeenkomt met een van de Duurzame Ontwikkeling Doelstellingen die u samen als groep zult bespreken. U kunt zo'n kaart trekken bij een van onze medewerkers. Nadat de kaart is getrokken, zullen we elke groep een beschrijving geven voor deze specifieke DOD. Om de zaken te vereenvoudigen, worden deze beschrijvingen alleen in het Frans en het Engels aangeboden.

Samengevat

- ❖ Elke *groep* vertegenwoordigt een *regio van de wereld* (er zullen verschillende groepen zijn die dezelfde regio van de wereld vertegenwoordigen).
- ❖ Kies individueel een cijfer tussen 1 en 6.
- ❖ Elke *deelnemer* vertegenwoordigt een *land* in een regio van de wereld, dat overeenkomt met het eerder gekozen nummer.
- ❖ Elk land (naast enkele geopolitieke gegevens die u op het blad van het land vindt) heeft:
  - Een intentie van de ziel
  - Een intentie van der persoonlijkheid
- ❖ Als de intenties niet bekend zijn, nodigen we u uit om deze willekeurig uit een stapeltje kaarten te trekken en u te laten inspireren door deze intenties. De kaarten met genaamd "*Intellect-kaart*" komen overeen met de intentie van de persoonlijkheid. Kaarten genaamd "*Intuïtiekaart*" komen overeen met de intentie van de Ziel.
- ❖ Als thema voor discussie trekt de groep een Duurzame Ontwikkelings Doelstelling.
- ❖ Voordat u de discussie staart, neem a.u.b. enkele momenten van stilte.

Voordat we de discussie beginnen, doen we samen de volgende visualisatie.

Visualisatie

Zie uzelf zittend aan de rand van een meer samen met alle mensen die in deze zaal aanwezig zijn en ook met degenen die vandaag in Londen en New York of overal in de wereld reflecteren op het thema *“Van onwerkelijkheid tot het Werkelijkheid”*. Kijk naar de plek waar je bent, voel de rust van deze plek.

De zaadgedachte zijnde: *“Van onwerkelijkheid tot het Werkelijkheid”*, laat vanuit het midden van het meer het beeld of symbool tevoorschijn komen dat, voor u, het thema van het groepswerk vertegenwoordigt: *“De Ziel van de Naties Oproepen”*. Laat de afbeelding of het symbool volledig tevoorschijn komen en laat het lichtend en helder worden; let op de details, vorm, kleur, geluid, geur, textuur of enige beweging.

Stuur uw positieve energie naar dit symbool, uw zegen en uw goede wensen voor de toekomst van de vereniging van de mensheid dankzij de ziel van de naties. Laat het beeld of symbool met uw positieve gedachten versmelten of een worden.

Als u eenmaal voelt dat u klaar bent, laat het beeld van het meer en het symbool zich op natuurlijke wijze ontbinden en keer uw aandacht en uw bewustzijn terug naar het hier en nu, in de ruimte waar we zijn.

Nu komt het op u aan!

***Probeer in elk geval de ziel van het land op te roepen
oplossingen zoekend voor mondiale problemen
(Duurzame ontwikkelingsdoelen).***

---

* * *

Plenaire Sessie voor het delen van de resultaten van het groepswerk.

* * *

***We bedanken onze vertalers hartelijk zonder wie
deze samenvatting niet mogelijk zou zijn geweest.***